

1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД

1.1. Тенденції економічного і соціального розвитку громади

Волноваську міську територіальну громаду сформовано згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 710-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Донецької області», до складу якої увійшли – Волноваська міська, Бугаська, Валер'янівська, Дмитрівська, Іванівська, Новоандріївська, Прохорівська, Рибинська, Свободненська сільські та Донська селищна ради, з визначенням адміністративним центром місто Волноваха.

Волноваська міська територіальна громада — найбільша сільськогосподарська громада Волноваського району із мультинаціональною спадщиною й амбітними викликами на майбутнє. Мета діяльності – створення та розвиток:

- громади з розвиненим громадянським суспільством на принципах рівності та поваги до різних думок;
- інфраструктурно-комфортної громади, з якісними медичними та доступними освітніми послугами на основі сучасних цінностей і стандартів;
- соціально орієнтованої громади, яка створює середовище соціального благополуччя для своїх жителів завдяки дієвому й ефективному управлінню місцевими ресурсами, де влада є партнером у задоволенні потреб мешканців щодо надання адміністративних послуг;
- екологічно-чистого середовища та безпечного життя жителів, що сприяє досягненню європейських стандартів життя й економічному процвітанняю.

З моменту створення та протягом 2021 року діяльність Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, її відділів і структурних підрозділів була спрямована на посилення позитивних тенденцій у всіх сферах економіки, здійснення оновлення інфраструктури та запровадження комплексу заходів щодо вирішення проблемних питань у всіх галузях господарського комплексу громади.

На 2022 рік було заплановано забезпечення розвитку економіки громади, ефективне використання внутрішнього природно-ресурсного потенціалу, підвищення зайнятості населення, формування позитивного іміджу громади, забезпечення якості та доступності публічних послуг, підвищення добробуту та стимулювання гармонійного розвитку населення.

АЛЕ...

Через відкритий воєнний напад російської федерації на Україну, початий 24 лютого 2022 року, Волноваська міська територіальна громада одна з перших українських громад сходу відчула весь жах війни у зв'язку із близьким

розташуванням до лінії зіткнення та місто Волноваха прийняло на себе один із самих важких ударів російської війни проти України. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що насамперед призвело до значних економічних втрат як в Україні так і в громаді. В результаті бойових дій інфраструктура зруйнована приблизно на 85 % - житлові будинки, заклади освіти (дитячі садки, школи), охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, дитячі майданчики, дороги та тротуарне покриття, інфраструктура житлово-комунального господарства. З березня місяця по теперішній час вся територія Волноваської міської ТГ знаходиться під тимчасовою окупацією збройних сил російської федерації. Негативний вплив воєнних дій на території громади та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають складання реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку громади.

Промисловість

До початку війни на території громади були наявні підприємства різних форм власності, які створювали значну частину робочих місць та приносили значну частину доходу до місцевого бюджету. Через активні бойові дії станом на 01.10.2022 перереєстровано до інших областей наступні юридичні особи: ПРАТ «Екопрод», ТОВ «Донбаскераміка», ТОВ «Донкаолін», ТОВ «Волноваське Агропроменерго», СТОВ «Валер'янівське», ТОВ «Віолатор», ТОВ «Біогаз - Консалт» та інші.

Промислову продукцію в громаді виробляли 9 підприємств.

Основними видами промислової продукції, що вироблялись в громаді, були каолін (ТОВ «НВП «Донбаснерудром», ТОВ «Донбаскераміка»), порошковий дріт, зварювальні електроди, мінеральний порошок, протижелезний реагент (Філія ДУ «НІОХІМ «ХМЗ»), насінництво, енергогенерація (ПРАТ «Екопрод»), хлібобулочні вироби (СФГ «Афродіта»).

За розрахунковими даними промислових підприємств в 2022 році планувалось зростання обсягу реалізованої продукції промисловості в порівнянні з 2021 роком на 11,3%, що становило б 533,7 млн.грн.

Земельні відносини

Волноваська міська територіальна громада утворена шляхом об'єднання 10 колишніх сільських рад, у тому числі однієї селищної ради.

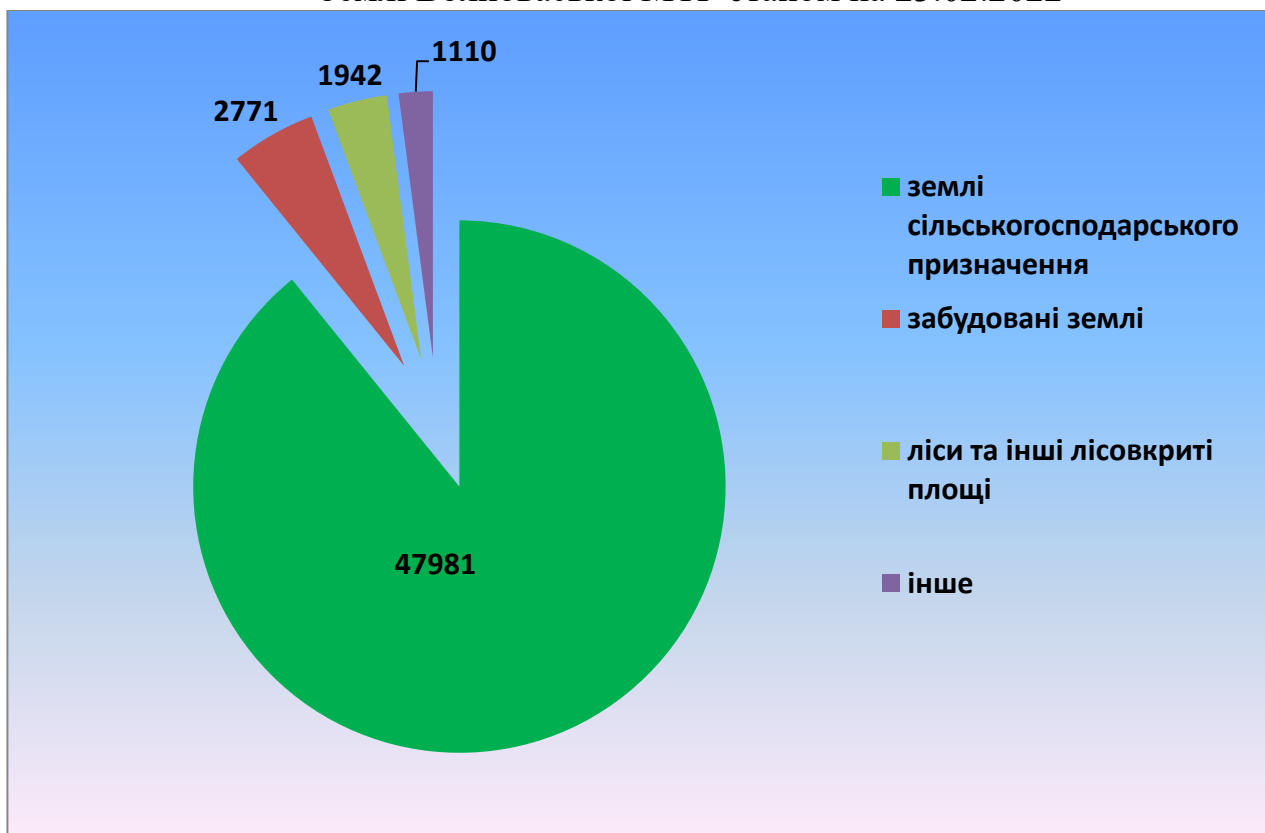
Площа територіальної громади: **538,4 км²**

Чисельність населення громади станом на 01.01.2022 року становила **35564**.

За даними головного управління Держгеокадастру в Донецькій області, загальна площа земель Волноваської міської ТГ становить 53 804 га, з яких землі сільськогосподарського призначення складають 47 981 га, або 89,1%, забудовані землі — 2771 га, або 5,15%, ліси та інші лісовкриті площі — 1 942 га, або 3,6%. Таким чином, найбільшим надбанням громади є землі

сільськогосподарського призначення з можливим розвитком усіх напрямів сільськогосподарської діяльності.

Землі Волноваської МТГ станом на 23.02.2022

Найбільшими земельними банками володіють такі населені пункти: місто Волноваха — 8 087 га або 15% від загального обсягу земель громади, с. Рибинське — 8220 га або 15,3% від загального обсягу земель громади та с. Новоандріївка — 8 119 га або 15% від загального обсягу земель громади. Тобто три колишні ради з Волноваської міської ТГ володіють майже 50% земельного банку громади та можуть позитивно впливати на динаміку податкових надходжень.

До вищезазначених населених пунктів відноситься найбільша кількість земель сільськогосподарського призначення.

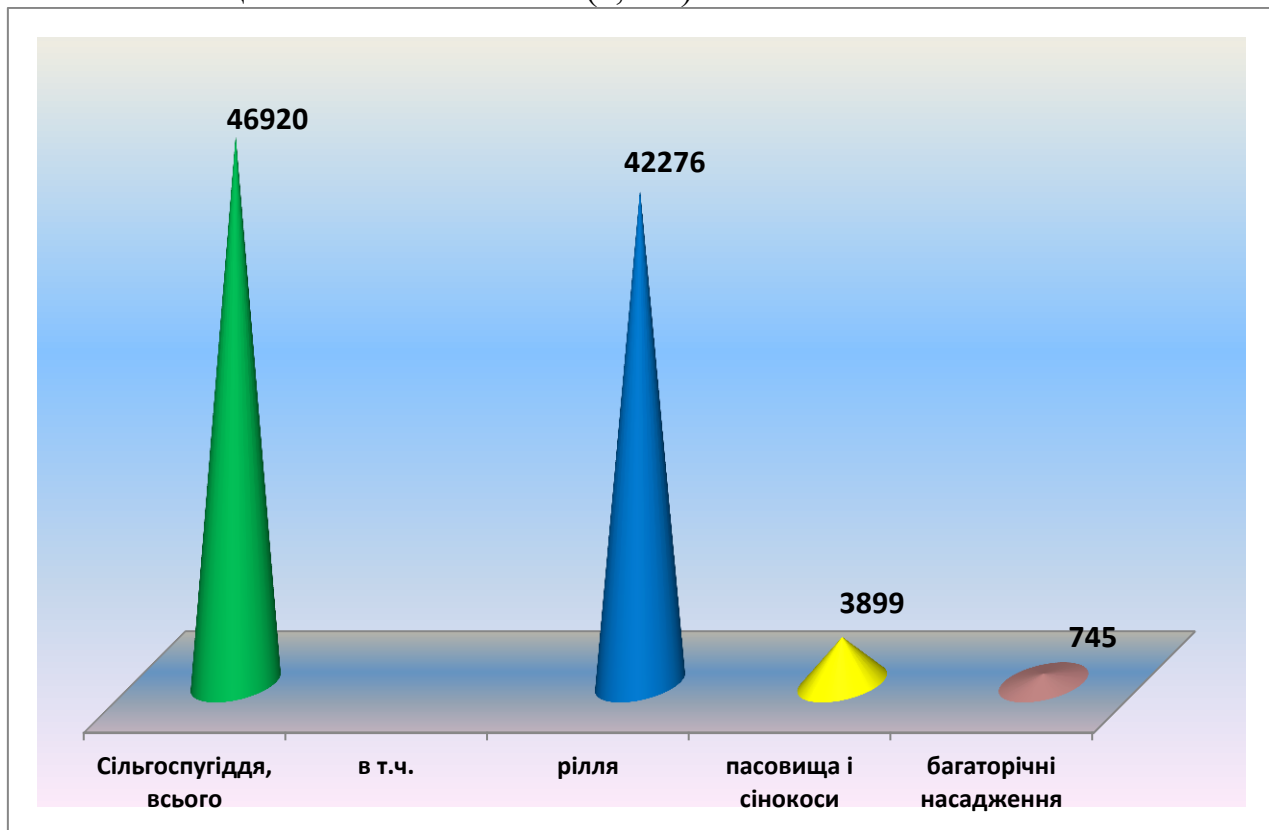
Так, місто Волноваха має 6 092,4 га або 12,7% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади, с. Рибинське — 7 680,3 га або 16% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади та с. Новоандріївка — 7 566 га або 15,7% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади.

Враховуючи, що центром громади визначено місто Волноваха, центральна садиба має розвинену систему житлової забудови та, відповідно, найбільш забудовану категорію земель — 1 287 га або 46,4% від загального обсягу земель забудови громади.

Агропромисловий комплекс

Станом на 23.02.2022 земельний фонд Волноваської міської територіальної громади 47981,57 га. Структура земельного фонду: 46920,66га (97,7 %) складають сільськогосподарські угіддя, з них:

- рілля - 42276 га (88,1 %);
- багаторічні насадження - 745 га (1,5 %);
- пасовища і сінокоси – 3899 га (8,1 %)

Сільськогосподарські підприємства займають площу 16053,7 га, що складає 33,4 % від загальної площі громади, з них рілля – 15796,8 га.

Підприємства, установи, організації – 255 га (0,5%);

Промислові і інші підприємства – 410,5 га (0,8%);

Підприємства і організації транспорту, зв'язки – 1280 га (2,7%);

Лісогосподарські підприємства – 101 га (0,2%);

У власності громадян знаходиться – 24791,14 га сільськогосподарських угідь (51,6 %), з них рілля – 23152,3 га (48,25 %);

Присадибні земельні ділянки – 1420 га (2,9 %).

До війни на території громади діяло 74 сільгоспідприємства (1 ПрАТ, 1 СТОВ, 6 ТОВ, 4 великих та 62 дрібних фермерських господарств).

За розрахунковими даними сільськогосподарських підприємств в 2022 році планувалось зростання показника «продукція сільського господарства по всіх категоріях господарств в постійних цінах 2016 року» в цілому по громаді на 4,4%, що становило б 962,9 млн.грн.

Серед великих господарств, землі яких розташовані та оброблялись на території Волноваської міської територіальної громади: ПрАТ «Екопрод» - площа

ріллі - 5252,3га, СТОВ «Валер'янівське» - 2910,1га, АФ «Відродження» у формі ТОВ – 2715,6 га, СФГ «Мечта» - 2080га.

Розвиток зерновиробництва

Найпотужнішою складовою галузі рослинництва було і залишається зернове господарство. Основним напрямком рослинництва в сільськогосподарських підприємствах громади є виробництво зерна озимих та ярих культур

В 2022 році валовий збір зернових культур всього планувався на рівні 36,1 тис.тонн.

Зернова група в 2022 році планувалась на рівні 25,3 тис. га .

Валовий збір ранніх зернових культур в 2022 році планувалось отримати в обсязі 25,3 тис. тонн в вазі після доробки. Озимої пшениці отримати 38,2 тис. тонн (66 % до рівня 2021 року), ярого ячменю – 1,3 тис.тонн (83 % до рівня 2021 року).

Під урожай 2022 року сільгосп підприємствами було заплановано посіяти 10026,96 га озимих на зерно, озимої пшениці - 9554 га, та озимого ячменю 472 га. Площа ярих зернових в структурі зернової групи складає 8 %. Ячмінь в 2022 році було заплановано розмістити на площі 510 га (8 % від площі зернової групи. В 2022 році очікували отримати валовий збір ярого ячменю у вазі після доробки в обсязі 1,3 тис.тонн

Виробництво технічних культур

Виробництво технічних культур представлено в громаді соняшником та ріпаком озимим.

В 2022 році було заплановано посіяти соняшнику на площі 8751 тис. га. Валовий збір в 2022 році очікували в обсязі 18,8 тис.тонн. Площа соняшнику складає 53% від площі ріллі.

Під урожай 2022 року планували посіяти 2725 га озимого ріпаку. Валовий збір озимого ріпаку очікували в обсязі 4087 тонн.

Охорона родючості ґрунтів та здійснення природоохоронних заходів

Сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства на території громади мають 24,9 тис. га, з них сільськогосподарські угіддя 24,4 тис. га, з них землі орної 22,1 га, що складає 99,3 % від сільськогосподарських угідь.

З метою зменшення водної та вітрової ерозії земель проведена обробка ґрунту без оберту пласта.

Обробка ґрунту без оберту пласта здійснена в 2021 році на площі 7,6 тис. га. На 2022 рік планувалась обробити по цій технології 8,2 тис.га

З метою зменшення водної та вітрової ерозії ґрунту, обробіток ґрунту поперек схилів та по горизонталям в 2021 році здійснено на площі 4,1 тис.га. В 2022 році обробіток ґрунту планували впровадити на площі 4,3 тис. га.

Матеріальне – технічне забезпечення

Переоснащення парку сільськогосподарської техніки в сільгосп підприємствах громади, необхідно здійснювати за рахунок придбання нової техніки вітчизняного та іноземного виробництва в тому числі

широкозахватними агрегатами та технікою, що працює за технології Mini та No-till.

Придбання основної кількості техніки здійснювалось сільгосптоваровиробниками за рахунок власних коштів і коштів інвесторів.

Всього в 2022 році передбачалось придбати сільськогосподарської техніки на суму близько 17000 тис. грн. Це така техніка: зернозбиральні комбайни – 1 од. на суму 5500,0 тис. грн., та інша сільськогосподарська техніка на суму 11500,0 тис. грн. (20 од.).

Харчова промисловість

Структура харчової промисловості громади

На території громади працювало три борошномельних цеха: ТОВ «Афродита», де потужність складає 16 тонн на добу, ПрАТ «Екопрод»-потужність до 5,0 тонн борошна та СФГ «Юг» - 4,5тонн.

Виробництвом м'ясної продукції займався ковбасний цех ТОВ «Волноваські ковбаси» та ФОП «Осип». У 2022 році планувалось збільшити виробництво ковбасних виробів.

Два цеха рослинної олії ТОВ АФ «Зерноград» та АФ «Відродження» у формі ТОВ працювали на давальницькій сировині.

Цех очистки води ПрАТ «Екопрод» користувався великим попитом, як на території громади так і за її межами.

Цех по вирощуванню грибів ТОВ «Волноваський кукурудзяний завод», де працювало 152 робітника, виробляв майже 1100 тонн грибів протягом року.

Реальний стан промислових підприємств, підприємств агропромислового комплексу Волноваської МТГ може бути оцінений після деокупації території громади. Для можливості повернення до роботи підприємств після деокупації громади в першу чергу необхідно провести роботи по розмінуванню всієї території громади.

Житлово-комунальне господарство

До військової агресії російської федерації проти України, житлове господарство міста Волноваха, складалося з 214 багатопверхових будинків, різних форм власності: 1 ЖБК, 19 ОСББ, 194 колективної власності.

Житловий фонд складався з багатоквартирних будинків до 5 поверхів, роки забудови 1940-2009, з централізованим тепlopостачанням (187 од.), водopостачанням (204) та водовідведенням (204). Ліфтове господарство відсутнє.

Проблемними питаннями на даний час є майже повністю зруйнований житловий фонд, адміністративні будинки та об'єкти підприємств з надання житлово-комунальних послуг. Необхідно проведення експертизи сертифікованими спеціалізованими організаціями щодо визнання житлових будівель аварійними, розробка проектно-кошторисної документації на капітальний ремонт будівель.

Основним завданням на 2023 рік галузі залишається капітальний ремонт житлового фонду та поліпшення умов проживання мешканців. З метою виконання цього завдання заплановано виконання заходу - з капітального ремонту багатоквартирного житлового фонду (сприяння співвласникам багатоквартирних будинків м. Волноваха), 40000,00 тис.грн. з місцевого бюджету.

Реформування житлово-комунального господарства

На території Волноваської МТГ запроваджувалися нові форми в сфері утримання житла: до 24.02.2022 року в районі функціонувало 19 ОСББ, які обслуговували 19 будинків.

Органами місцевого самоврядування було проведено конкурси щодо визначення керуючих компаній. Керуючими компаніями, на конкурсних засадах, призначено: ТОВ «КСП Наш дім Волноваха», ПП «Будинкоуправління № 2 м. Волноваха», МКП «Будинкоуправління № 2» м. Волноваха, ПП «Будинкоуправління смт. Донське». Станом на 10.10.2022 року усі компанії тимчасово не здійснюють свою діяльність.

Теплове господарство

Постачання теплової енергії та надання послуг з централізованого опалення у Волноваській міській територіальній громаді здійснює ВО «Волновахаміжрайтепломережа» ОКП «Донецьктеплокомуненерго» та ВП «Маріупольського територіального управління» регіональної філії «Центр будівельно-монтажних робіт і експлуатації будівель та споруд АТ "Укрзалізниця».

Проблемним питанням є руйнування газопроводів та теплотрас під час військових дій та неможливість відновити його через постійні атаки російських військ у Донецькій області. Система централізованого тепlopостачання потребує реконструкції. З метою виконання цього завдання на 2023 рік заплановано виконання заходів - виготовлення ПКД з реконструкції систем тепlopостачання в м. Волноваха на суму 2000,00 тис.грн; реконструкція тепlopостачання в м. Волноваха на суму 10000,00 тис. грн. з місцевого бюджету.

Водопровідно-каналізаційне господарство

Послуги з водопостачання та водовідведення на території Волноваської міської територіальної громади надають Волноваське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства, яке є відокремленим підрозділом КП «Компанія «Вода Донбасу», КП «Донкомунгосп» та ВП «Маріупольського територіального управління» регіональної філії «Центр будівельно-монтажних робіт і експлуатації будівель та споруд АТ "Укрзалізниця».

Загальна кількість водопровідних мереж становить 115,7 км, каналізаційних мереж 61,8 км. Через бойові дії та тимчасову окупацію території Волноваської ОТГ централізоване водопостачання та водовідведення відсутнє.

Основним завданням в 2023 році залишається реконструкція системи водопостачання та водовідведення в м. Волноваха. На 2023 рік заплановано - виготовлення ПКД на реконструкцію систем водопостачання та водовідведення в м. Волноваха на суму 2000,00 тис. грн.; реконструкція систем водопостачання та водовідведення в м. Волноваха на суму 20000,00 тис. грн.

Благоустрій населених пунктів

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, об'єкти благоустрою Волноваської міської територіальної громади знаходяться в незадовільному стані, деякі з них повністю зруйновані.

На виконання заходів з благоустрою у 2023 року планується виділити 49553,00 тис. грн.

Зелене господарство

Підрядними організаціями проводяться як аварійні так і планові роботи по утриманню зелених насаджень.

На утримання об'єктів зеленого господарства планується виділити у 2023 році 503,0 тис. грн. з місцевого бюджету.

Волноваською міською військово-цивільною адміністрацією передбачено виділення коштів з місцевого бюджету для боротьби з карантинними рослинами на територіях населених пунктів. Загальна площа для скосу 350 тис.м², сума коштів з місцевого бюджету 300,0 тис.грн.

Зовнішнє освітлення

Одним з актуальних питань в благоустрої громади є освітлення вулиць.

З метою збільшення рівня безпеки та енергоефективності на 2023 рік планується виділити 10000,00 тис.грн. на утримання, ремонт та реконструкцію об'єктів зовнішнього освітлення.

Відповідно розрахункам на 2023 рік на благоустрій Волноваської міської територіальної громади заплановано:

Утримання та ремонт дорожньо-мостового господарства (комунального значення) – 29500,00 тис.грн.

Утримання та ремонт зливних дренажних каналізаційних систем – 50,00тис.грн.

Утримання, ремонт та будівництво об'єктів зовнішнього освітлення – 14000,00 тис.грн.

Утримання зелених насаджень загального користування – 1503,00 тис.грн.

Утримання території – 4200,00 тис.грн.

Ліквідація карантинних рослин – 300,00 тис.грн.

Реальний стан об'єктів житлово-комунального господарства Волноваської МТГ може бути оцінений після деокупації території громади.

Протягом 2021 року в громаді реалізовувалась низка інвестиційних проєктів. Кошти на їх реалізацію залучалися з Державного фонду регіонального розвитку, обласного, державного і місцевих бюджетів. В громаді будувався підземний пішохідний перехід до залізничного вокзалу, спортивні поля, здійснювались капітальні ремонти об'єктів охорони здоров'я, культури та освіти. Повномасштабне вторгнення РФ поставило на паузу всі проєкти, реалізація яких була запланована на 2022 рік.

Розвиток підприємницького середовища

Мале та середнє підприємництво займає вагомe місце в економіці і відіграє значну роль у збалансуванні інтересів учасників ринку, стримуванні зростання цін, забезпечує насичення усіх сегментів ринку товарами та послугами, сприяє економічним та соціальним тенденціям розвитку громади.

На початок 2022 року в громаді зареєстровано 1450 суб'єктів малого підприємництва, в тому числі 1202 фізичні особи - підприємці, малих підприємств – 234. Діяльність малого бізнесу громади, головним чином, орієнтована на посередницько-торговельну сферу і діяльність у сфері послуг – близько 30,0%.

Розпорядженням голови Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 22.04.2021р. №17 «Про утворення Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області» створено юридичну особу публічного права, на правах самостійного структурного Волноваської міської військово-цивільної адміністрації – Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області (далі Відділ ЦНАП).

З метою спрощення процедури отримання адміністративних послуг, надання необхідних громадянам адміністративних послуг у найкоротший строк, з урахуванням потреб суб'єктів звернень та кількості населення розпорядженням голови Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 08.07.2021р. № 227 «Про утворення віддалених робочих місць адміністраторів Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області» створено 5 віддалених робочих місць адміністраторів

Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області на території населених пунктів - смт. Донське, с. Прохорівка, с. Валер'янівка, с. Новоандріївка, с.Іванівка. Розпорядженням голови Волноваської міської військово-цивільної адміністрації 04.02.2022р. №80 «Про внесення змін до розпорядження керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 08 липня 2021 року № 227» було змінено віддалене робоче місце з с.Новоандріївка на с.Рибинське.

В структуру ЦНАП Волноваської міської ВЦА входять сектор адміністративних послуг та сектор державної реєстрації.

До початку повномасштабного вторгнення російського агресора на територію України ЦНАП Волноваської міської ВЦА надавалося 247 адміністративні послуги.

Суб'єктами надання яких є:

- управління соціального захисту населення райдержадміністрації;
- головне управління юстиції у Донецькій області;
- служба у справах дітей Волноваської міської ВЦА;
- відділ у справах сім'ї, молоді та спорту;
- відділ у Волноваському районі ГУ Держгеокадастру у Донецькій області;
- головне управління Держпродспоживслужби у Донецькій області;
- 11 Державний пожежно-рятувальний загін управління ДСНС України у Донецькій області;
- Департамент Державної архітектурно будівельної інспекції України у Донецькій області;
- Державна міграційна служба України у Донецькій області.

ЦНАП Волноваської міської ВЦА надавав послуги з оформлення паспорту громадянина України з безконтактним електронним носієм та паспорту громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

Сектором державної реєстрації надавалися послуги з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та речових прав на нерухоме майно, суб'єктами надання яких є державні реєстратори.

Статистичною інформацією щодо кількості звернень з даного напрямку ЦНАП Волноваської міської ВЦА за період з 01.01.2022р. по 24.02.2022р. не володіє, у зв'язку неочікуваною окупацією міста та неможливістю евакуації інформаційних даних.

З моменту повномасштабного вторгнення російського агресора на територію України ЦНАП Волноваської міської ВЦА працює в дистанційному режимі, за період з 25.02.2022 р. по теперішній час надано 317 он-лайн консультацій клієнтам, які звернулися до ЦНАПу.

Пропускна здатність Відділу ЦНАП за один робочий день в середньому складала від 150 до 200 відвідувачів.

Головною метою на 2023 рік є відновлення роботи ЦНАП Волноваської міської ВЦА, придбання нової техніки у випадку зникнення (крадіжки), знищення або пошкодження старої, налагодження роботи з суб'єктами надання адміністративних послуг, отримання доступів до державних реєстрів, поновлення документації та відновлення інформації. Крім того, забезпечення ефективної системи надання адміністративних послуг територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади району та райдержадміністрацією шляхом удосконалення функціонування ЦНАПу та підвищення якості надання адміністративних послуг шляхом аналізу даних моніторингу їх надання та рівня задоволеності одержувачів послуг. Створення належних умов для працівників та відвідувачів ЦНАПу.

Ринок праці. Зайнятість населення.

Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у т.ч. робочої сили, призвівши до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування. Проблеми в економіці у поєднанні зі значними внутрішніми переміщеннями та потоками біженців, призводять до масштабних втрат у сфері зайнятості та доходів. Зростання рівня безробіття, соціальне відчуження, гендерна нерівність, поширення бідності — серед головних негативних соціальних наслідків війни.

Релокація та вимушена міграція призвели до зміни структури ринку праці, зменшилася кількість робочих місць, зросла конкуренція.

Суттєвим став дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили. Попит на робочу силу різко зменшився через неможливість працювати у зонах бойових дій.

Чисельність безробітних (мешканців громади), яка звернулася за послугами до Волноваського районного центру зайнятості протягом 9 місяців 2022 року склала – **455** осіб. Очікувана кількість звернень у 2022 році - **471** особа.

Фіксований ринок праці за поточний період (це особи, які мали статус безробітного протягом звітного періоду) становить - **704** особи. В 2022 році фіксований ринок праці очікується на рівні близько - **740** осіб.

Станом на 01.10.2022 року чисельність безробітних зареєстрованих у районному центрі зайнятості становить - **42** особи .

Кількість роботодавців, які поінформували районний центр зайнятості становить за 9 місяців 2022 року – **64**.

Кількість зареєстрованих у Волноваському районному центрі зайнятості вільних робочих місць, протягом 9 місяців 2022 року – **179** одиниць.

Станом на 01.10.2022 року кількість вільних робочих місць, зареєстрованих у районному центрі зайнятості, становить - 1 одиниця.

Кількість претендентів на 1 вакансію станом на 01.10.2022 склала близько - 42 осіб.

За 9 місяців 2022 року за допомогою районного центру зайнятості на вільні та новостворені робочі місця працевлаштовані всього - **99** осіб. З них - **79** безробітних, що становить **11,2%** від осіб, які мали статус безробітного протягом звітного періоду (**704** особи) та **20** осіб, які перебували на обліку. Очікуване працевлаштування за 2022 рік - **115** осіб.

За 9 місяців 2022 року кількість безробітних, мешканців громади які проходили навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації склала - **55** безробітних (**7,82%** до осіб, які мали статус безробітного протягом звітного періоду).

Активними заходами сприяння зайнятості населення за 9 місяців 2022 року було охоплено - **134** безробітних (**704** безробітних ринок праці), що становить **19%** від фіксованого ринку праці.

До російської агресії в громаді зберігалась стійка тенденція зростання середньомісячної заробітної плати на одного працівника.

Постійно проводилась робота зі збирання та моніторингу інформації за своєчасністю і повнотою виплати заробітної плати, сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та вживання оперативних заходів.

В Волноваській міській територіальній громаді проводилась певна робота по забезпеченню додержання законодавства про працю та соціально-трудові відносини.

У зв'язку з проведенням активних бойових дій на окремих територіях Донецької області, а саме на території Волноваського району, юридичні та фізичні особи змінюють місце реєстрації за межі області, тому неможливо спрогнозувати фонд оплати праці найманих працівників на 2023 рік.

Динаміка надходження доходів за 2021-2022 роки

Доходна частина бюджету Волноваської міської територіальної громади на 2022 рік сформована з урахуванням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України (із змінами), що розширило наявну доходну базу бюджету громади. Внесені зміни мали дати змогу здійснювати повноваження, покладені на органи місцевого самоврядування, зміцнили би їх матеріальну та фінансову основи, надали би місцевим бюджетам бюджетної та фінансової самостійності.

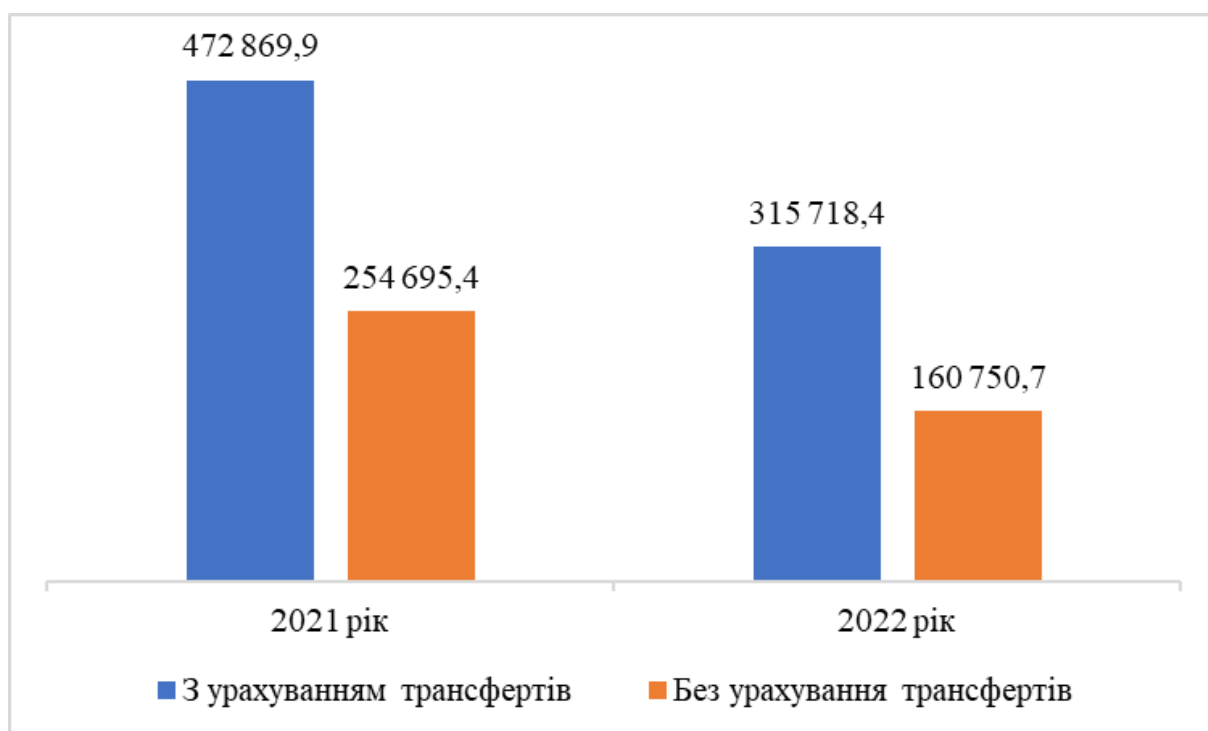
У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни та, як наслідок, бюджетних показників на наступний бюджетний період.

Доходна частина громади без урахування трансфертів станом на 01.10.2022 року виконана на **69,5%** або **63 164, 5 тис.грн.**

За 2021 рік, з урахуванням очікуваних надходжень за 2022 рік до загального і спеціального фондів бюджету Волноваської міської громади надходження складуть:

- за 2021 рік - з урахуванням трансфертів 472 869,9 тис.грн., без урахування трансфертів – 254 695,4 тис.грн.
- за 2022 рік очікувані надходження з урахуванням трансфертів – 315 718,4 тис.грн., без урахування трансфертів – 160 750,7 тис.грн.

Діаграма 1. Динаміка надходження доходів до бюджету Волноваської міської територіальної громади за 2021-2022 роки (тис. грн.)

Прогнозні надходження доходів на 2023 рік

Негативний вплив воєнних дій на території громади, враховуючи тимчасову окупацію громади та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку громади та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Тому до бюджетного законодавства внесено ряд змін, зокрема призупинено дію статті 75¹ Кодексу та пов'язані з

нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів (Закон України від 15.03.2022 № 2134-IX «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»).

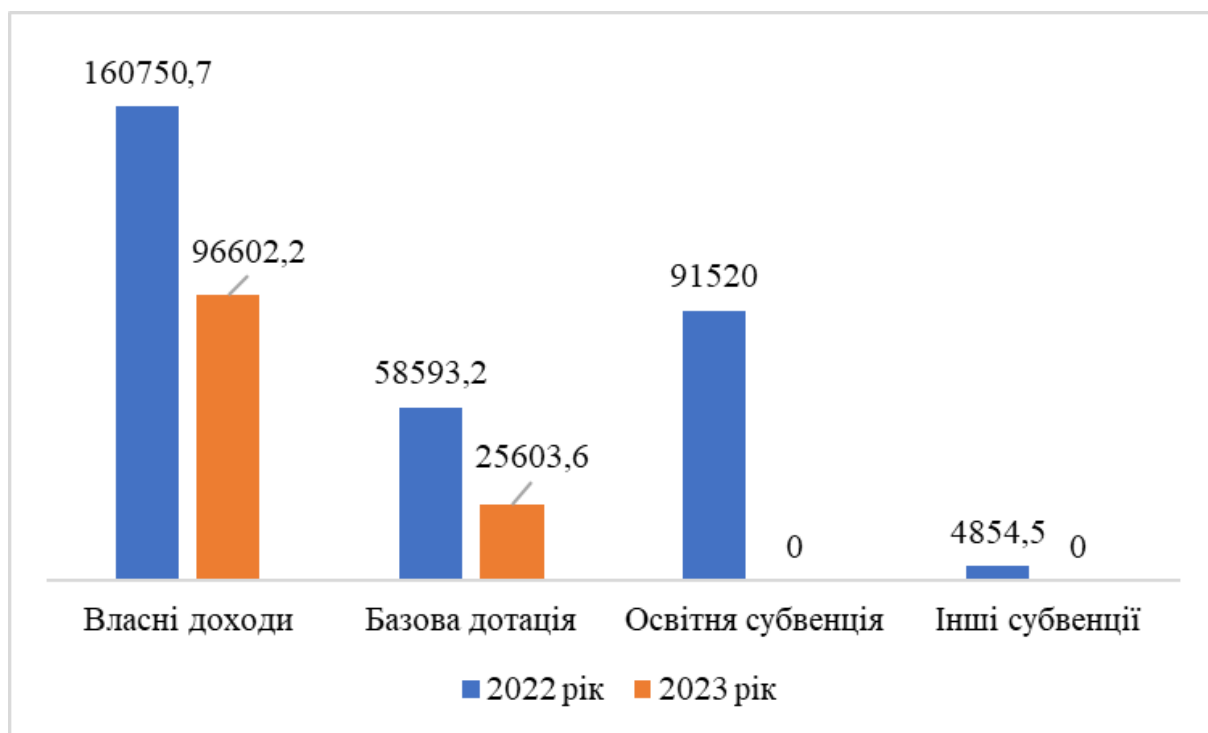
Тобто прогноз місцевого бюджету як документ середньострокового бюджетного планування у 2022 році не складається. Складання проектів місцевих бюджетів на 2023 рік здійснюється з дотриманням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, з урахуванням прийнятих законодавчих змін.

Прогнозні показники є попередньо-орієнтовними та надалі можуть бути скореговані на основі уточнення статистичних даних, зміни поточної військової, соціально-економічної ситуації з урахуванням внутрішніх і зовнішніх ризиків та загроз розвитку економіки. Так, характерною ознакою для визначення дохідної частини є високий ступінь невизначеності, як з погляду часового проміжку й інтенсивності військових дій, масштабу подальших руйнувань.

Прогнозний обсяг доходів загального і спеціального фондів з урахуванням трансфертів на 2023 рік очікується у сумі 122 205,8 тис. грн., який складається з:

- доходів (без трансфертів) – 96 602,2 тис.грн.,
- базової дотації з державного бюджету – 25 603,6 тис.грн..

Діаграма 2. Прогноз доходів до бюджету Волноваської міської територіальної громади на 2023 рік у порівнянні з очікуваними надходженнями 2022 року

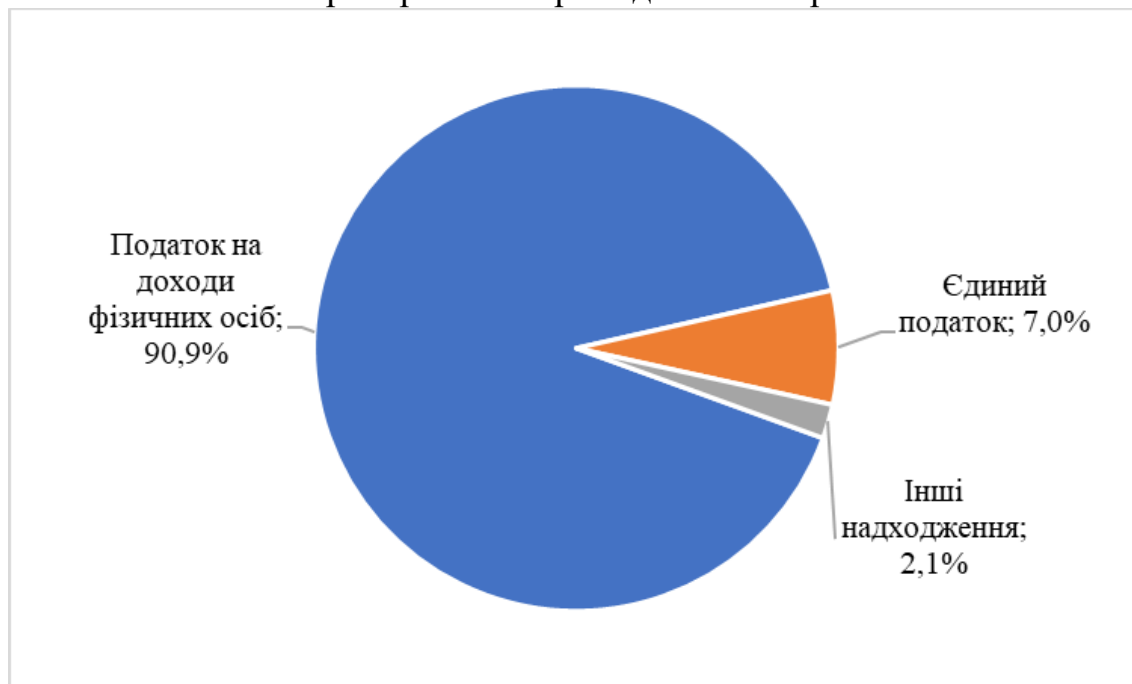

Обсяг доходів загального фонду з урахуванням трансфертів на 2023 рік складає 122 205,8 тис.грн. До очікуваних показників 2022 року надходження зменшаться на 193 512,6 тис.грн. або на 61,2 %.

На 2023 рік спеціальний фонд не планується.

Найбільшу частку в надходженнях загального фонду без урахування трансфертів займають податок на доходи фізичних осіб (90,9 %), єдиний податок (7,5 %).

Діаграма 3. Структура доходів загального фонду бюджету Волноваської міської територіальної громади на 2023 рік

Основним джерелом наповнення бюджету громади є податок на доходи фізичних осіб, прогностичні надходження якого у 2023 році складуть 87 844,3 тис.грн., до очікуваних надходжень 2022 року зменшення очікується у сумі 21 405,1 тис.грн. або на 19,6 %. При визначенні обсягу надходжень податку у 2023 році врахована мінімальна заробітна плата з 01.01.2023 року у розмірі 6700 грн. та посадовий оклад (тарифна ставка) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки – 2893 грн., заробітна плата на бюджетоутворюючих підприємствах громади, тенденція надходжень податку протягом травня-жовтня 2022 року та з урахуванням особливостей діяльності основних бюджетоутворюючих підприємств, установ, організацій різних форм власності у період воєнного часу (зміна місцезнаходження, скорочення чисельності працівників тощо).

Другим джерелом наповнення є єдиний податок, надходження якого прогнозується 6908,1 тис.грн., до очікуваних надходжень 2022 зменшення на 31,0 % або на 3105,7 тис.грн. При розрахунку надходжень на 2023 рік врахована можливість не сплачувати єдиний податок - фізичними особами - підприємцями - платниками єдиного податку першої та другої групи з 1 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України.

При розрахунку інших податків і зборів врахована тенденція сплати у травні-жовтні поточного року та з урахуванням звільнення платників від сплати

податків на період дії правового режиму воєнного стану згідно зі змінами, внесеними до Податкового кодексу України, тощо.

ВИДАТКИ

Очікуване виконання видаткової частини бюджету Волноваської міської територіальної громади (з урахуванням трансфертів) визначено з урахуванням внесених змін до бюджету за рахунок спрямування вільних залишків бюджетних коштів станом на 01.01.2022 року, субвенцій з державного бюджету та інших місцевих бюджетів і становить 149 530,0 тис.грн., в тому числі:

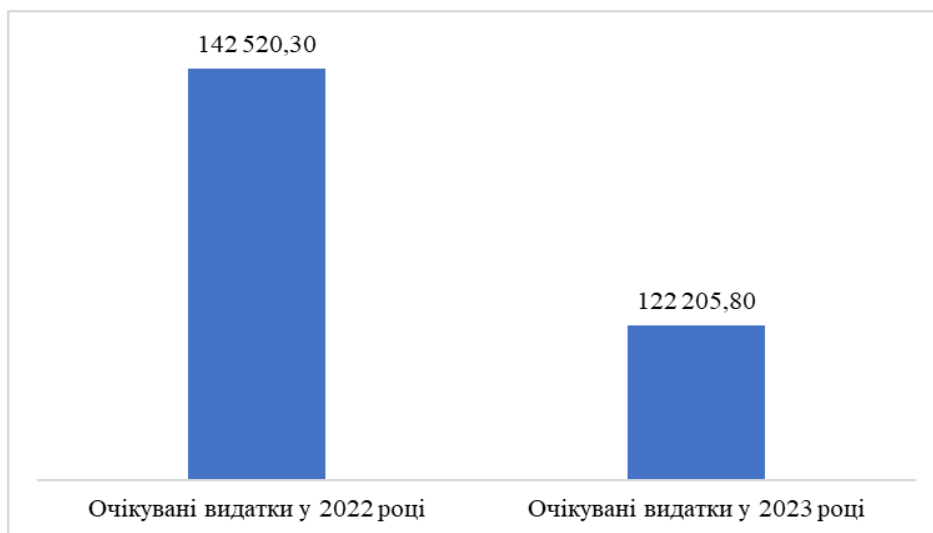
- загальний фонд – 142 520,3 тис.грн.
- спеціальний фонд – 7 009,7 тис.грн. (з урахуванням власних надходжень).

Прогнозні показники на 2023 рік

Прогнозні показники видатків місцевого бюджету на 2023 рік розроблено на основі показників дохідної частини бюджету територіальної громади. В першу чергу в них враховані вимоги статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення в першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ. Стосовно забезпечення потреби в коштах на проведення розрахунків за електричну енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами, то на даний час визначитися з потребою в коштах неможливо, у зв'язку з тим, що територія громади тимчасово окупована, відсутня достовірна інформація щодо пошкодження бюджетних установ або їх повної руйнації. Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв будуть передбачені в бюджеті після деокупації території громади та обстеження закладів бюджетної сфери, за рахунок вільного залишку бюджетних коштів громади станом на 01.01.2023 року.

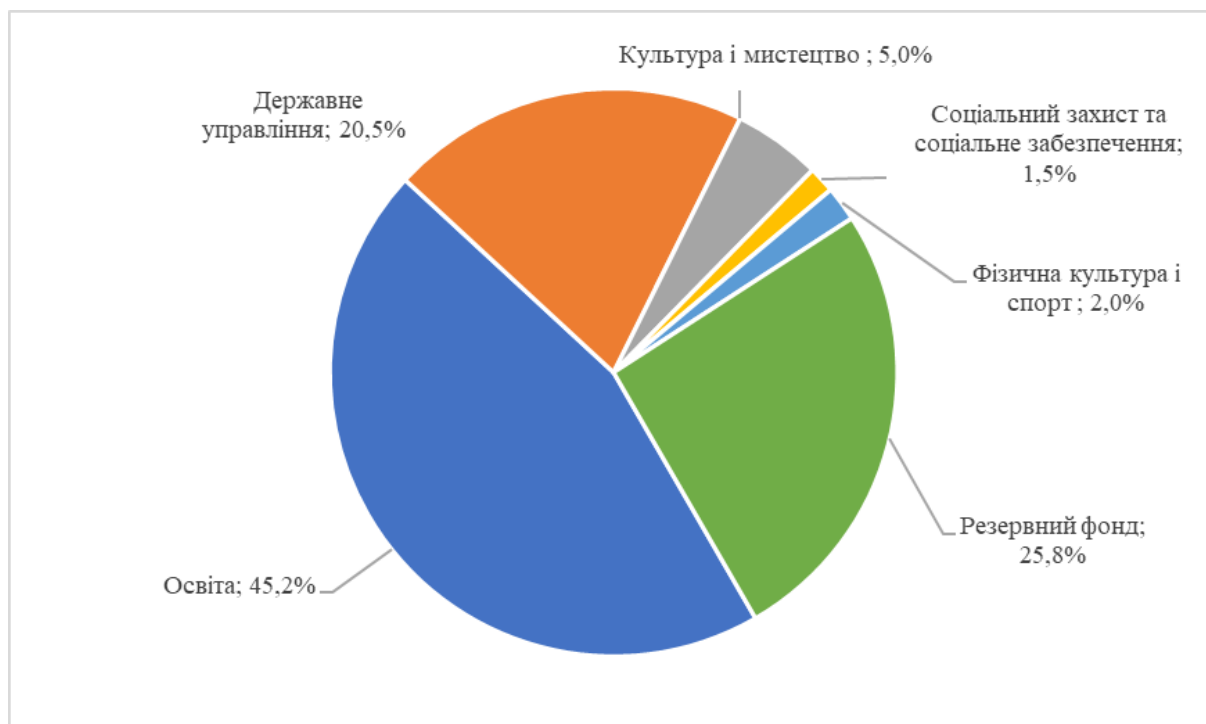
Діаграма 4. Обсяги видаткової частини загального фонду місцевого бюджету

При визначенні обсягів видатків по галузях враховано індивідуальний підхід в залежності від поточної ситуації на 1 жовтня 2022 року та перспектив поновлення роботи в окремих галузях бюджетних установ та організацій в межах фінансових можливостей.

Діаграма 5. Розподіл за програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету

За прогнозом на утримання Освіти у 2023 році направляється 55258,6 тис.грн., що складає 45,2 % від загальної суми, на Державне управління – 25001,5 тис.грн. (20,5%), Культура і мистецтво – 6119,6 тис.грн. (5,0%), Соціальний захист та соціальне забезпечення – 1803,2 тис.грн. (1,5%), Фізична

культура і спорт – 2497,5 тис.грн. (2,0%), резервний фонд – 31525,4 тис.грн.(25,8%).

- **показники до програми економічного і соціального розвитку надані без врахування освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2023 рік та інших субвенцій з державного та обласного бюджетів**

Освіта

У зв'язку із запровадженням на території України правового режиму воєнного стану та тимчасовою окупацією території Волноваської міської територіальної громади, перед освітою Волноваської міської територіальної громади постали нові виклики, які ми й нині долаємо.

До повномасштабного російського вторгнення освіта Волноваської міської територіальної громади охоплювала 14 закладів дошкільної освіти (в тому числі 3 структурні підрозділи у складі загальної середньої освіти), 18 закладів загальної середньої освіти, 3 заклади позашкільної освіти і «Інклюзивно-ресурсний центр». Також велись роботи щодо відкриття дошкільного підрозділу на базі Валер'янівського ЗЗСО I-III ступенів (виготовлено ПКД, заміна віконних блоків -12 шт.).

Станом на 23.02.2022 року потужність дошкільних закладів складала – 1262 місць, у них дітей – 975. Працювало 57 груп, із них: груп від 1 до 3 років – 17, у них дітей - 234; груп від 3 до 6 років: 43, у них дітей - 741. Із загальної кількості 3 заклади дошкільної освіти (№ 8 м. Волноваха, № 47 м. Волноваха та № 72 смт. Донське) мали по 2 групи спеціального призначення для дітей з порушенням розвитку мовлення, в яких виховувалось 78 дітей.

На виконання Закону України «Про дошкільну освіту» в громаді проводилась робота щодо охоплення дітей дошкільною освітою. Заклади дошкільної освіти в громаді відвідували 975 дітей дошкільного віку. Відсоток охоплення дітей дошкільною освітою становив 70%.

Мережа закладів загальної середньої освіти Волноваської міської територіальної громади за останні 3 роки зазнала змін у зв'язку з призупиненням діяльності закладів освіти.

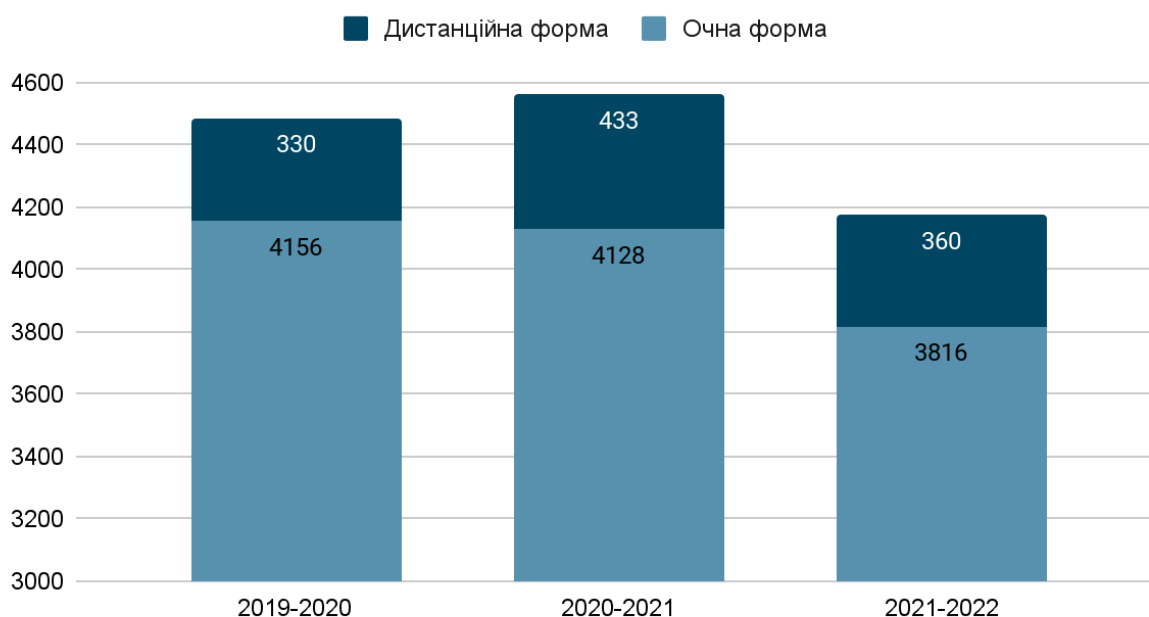
В мережі закладів загальної середньої освіти громади у 2019 році відкрито опорний заклад та його філія. Це відбулося відповідно до рішення Волноваської районної ради від 16.12.2019 року №7/30-978: шляхом ліквідації 1 закладу загальної середньої освіти створено нову юридичну особу – Волноваський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Волноваської районної ради Донецької області та утворено Ближненську філію I-II ступенів.

До 23.02.2022 року працювало 18 закладів загальної середньої освіти.

З 2019 року кількість здобувачів освіти збільшується завдяки організації екстернатної та дистанційної форм навчання дітей з непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей. Середня наповнюваність класів по громаді складає 17 учнів.

У 2021-2022 навчальному році (до 23.02.2022) здобували освіту усього 4176 осіб (з яких за очною формою – 3816, за дистанційною формою – 360).

Мережа здобувачів освіти

З 1 січня 2019 року працює установа «Інклюзивно-ресурсний центр» який проводить комплексну психолого педагогічну оцінку розвитку особи.

Із запровадженням на території України правового режиму воєнного стану та тимчасової окупації Волноваської міської територіальної громади, у зв'язку із неможливістю забезпечення освітнього процесу в закладах освіти громади, з метою збереження життя та здоров'я працівників закладів освіти та здобувачів освіти наказом начальника Відділу освіти Волноваської міської ВЦА від 14.03.2022 № 41 “Про організацію освітнього процесу в закладах освіти Волноваської міської територіальної громади в умовах воєнного стану” було призупинено освітній процес з 14 березня 2022 року в закладах освіти громади та оголошено постій працівникам закладів освіти.

Та навіть попри складні часи, завдяки підтримці керівника громади та облдержадміністрації, у зв'язку із численними зверненнями батьків здобувачів освіти розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 26.08.2022 № 168 “Про організацію роботи комунальних закладів освіти Волноваської міської територіальної громади під час дії правового режиму воєнного стану”, з метою забезпечення прав всіх учасників

освітнього процесу було прийняте рішення на період дії правового режиму воєнного стану в Україні організувати освітній процес в дистанційному режимі у 5 (п'яти) закладах загальної середньої освіти Волноваської міської територіальної громади:

- Волноваському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Волноваської міської територіальної громади Донецької області;
- Волноваському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів № 2 Волноваської міської територіальної громади Донецької області;
- Волноваському опорному закладі загальної середньої освіти I-III ступенів Волноваської міської територіальної громади Донецької області;
- Волноваському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів № 6 Волноваської міської територіальної громади Донецької області;
- Волноваському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів № 7 Волноваської міської територіальної громади Донецької області.

Даним розпорядженням також визначено, що освітня діяльність не здійснюється у інших закладах загальної середньої освіти, закладах дошкільної освіти та закладах позашкільної освіти. Працівникам цих закладів продовжено простою у 2022/2023 навчальному році.

Контингент здобувачів освіти на 01.09.2022 року – 864 особи (з них 295 учнів знаходяться за кордоном, 309 – на тимчасово окупованих територіях та 252 учня знаходяться в інших регіонах України).

Кількість вчителів, які працюють у ЗЗСО становить 109 осіб (28 педагогічних працівників знаходяться за кордоном, 81 – на території України).

5 закладів освіти, які працюють у дистанційному режимі, наново створили власні шкільні сайти, електронні адреси для швидкого обміну інформацією, обрали платформи для дистанційного навчання та опановують ведення електронних щоденників та журналів.

Відділом освіти Волноваської міської ВЦА у жовтні 2022 року здійснено передачу ноутбуків «Chromebook» для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з метою організації якісного освітнього процесу. Проект є продовженням ініціативи «Ноутбук кожному вчителю», а його реалізація стала можливою завдяки домовленостям Міністерства освіти і науки України з компанією Google та за підтримки Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО.

Із загальної кількості закладів освіти Волноваської міської територіальної громади пошкоджено та зруйновано: 14 закладів дошкільної освіти, 18 закладів загальної середньої освіти (3 ЗЗСО не підлягають відновленню), 3 заклади

позашкільної освіти (2 з них не підлягають відновленню). Слід зазначити, що в усіх закладах освіти відсутнє матеріально-технічне забезпечення (меблі, обладнання, оргтехніка, посуд тощо).

З кожним роком проблемні питання, пов'язані з пожежною безпекою об'єктів освіти району стають усе гострішими. Особливу стурбованість викликає стан протипожежного захисту об'єктів з масовим перебуванням людей. Представниками Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області у 2021-2022 навчальних роках, протягом 2020-2021 року були проведені планові (позапланові) заходи державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки. Згідно актів, складених за результатами проведення планових (позапланових) перевірок щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки зазначених закладів загальної середньої освіти, було виявлено ряд недоліків. Представниками Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області до Донецького окружного адміністративного суду м. Слов'янськ подано адміністративні позови на 9 закладів загальної середньої освіти та 1 заклад позашкільної освіти про застосування заходів реагування у вигляді повного зупинення експлуатації (роботи) до повного усунення порушень, шляхом заборони експлуатації вищезазначених об'єктів.

З метою недопущення закриття закладів загальної середньої та позашкільної освіти через позивні вимоги Головного управління ДСНС у Донецькій області, на виконання заходів протипожежної безпеки у 2021 - 2022 роках продовжувалась робота з виконання усунення недоліків у закладах освіти. За рахунок фінансування з місцевого бюджету протягом 2021-2022 років були виконані наступні заходи:

- вогнезахисна обробка дерев'яних конструкцій для 2 (Валерянівський ЗЗСО, Новоандріївський ЗЗСО) закладів загальної середньої освіти - 117, 34 тис.грн.;
- обслуговування системи пожежної автоматики у 20 закладах освіти - 920,98 тис. грн.;
- поточний ремонт системи опалення у 2 (ДНЗ №7, ДНЗ№47) закладах дошкільної освіти - 264,769 тис. грн.;
- придбання та технічне обслуговування первинних засобів пожежогасіння (вогнегасники, кошми) для 36 закладів освіти - 140,42 тис.грн.;
- придбання та установка гідрантів для 3 (Кирилівський ЗЗСО, Валерянівський ЗЗСО, Іванівський ЗЗСО) закладів загальної середньої освіти - 109,1 тис.грн.;
- ремонт електропроводки для 5 закладів - 450,44 тис.грн.;
- виготовлення ПКД, установка протипожежної системи для 4 закладів - 227,46 тис.грн.;

- установка протипожежної сигналізації 6 (Новоандріївській ЗЗСО, Валерянівській ЗЗСО, Кирилівський ЗЗСО, ДНЗ №3, ДНЗ№7, ДНЗ№2) закладів освіти – 1102,49 тис. грн.;

- Розробка проектно-кошторисної документації на виготовлення проекту з протипожежної сигналізації – 118,09 тис. грн..

Тож, існує нагальна потреба у фінансуванні освітньої галузі у 2023 році за напрямом «Охорона праці. Заходи пожежної та техногенної безпеки».

Головна мета на 2023 рік – деокупація території Волноваської громади, розмінування територій закладів освіти та відновлення будівель закладів.

Основними пріоритетами на 2023 рік є: приведення фактичної наповнюваності класів до нормативної, що враховується у формульному розрахунку обсягу освітньої субвенції, у тому числі шляхом проведення заходів оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти, розвитку мережі опорних шкіл та їх філій; створення оптимальної освітньої інфраструктури; забезпечення професійного розвитку педагогів, у тому числі за рахунок підвищення кваліфікації педагогів; створення центру професійного розвитку педагогічних працівників; розвиток позашкільної освіти як дієвий засіб забезпечення вільного, творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей і молоді; створення організаційно-методичних засад діяльності інклюзивно-ресурсного центру; забезпечення оптимального наповнення закладів дошкільної освіти, розвиток інклюзивного середовища; створення умов для навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами для забезпечення освітніх, соціальних потреб, надання корекційно-розвиткових послуг, поповнення автобусного парку спеціалізованим шкільним автобусом; здійснення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти; реалізація заходів пожежної безпеки в закладах освіти та дотримання вимог цивільного захисту всіх учасників освітнього процесу.

Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Реалізація державної молодіжної та сімейної політики протягом останніх років обумовила позитивні зміни. Вторгнення російських окупаційних військ на територію Волноваської МТГ негативним чином відбилась на усіх сферах суспільного життя. Так родини та молодь громади були вимушені покинути власні домівки та виїхати на територію, підконтрольну Україні, або закордон. Проте вже сьогодні варто подбати про формування системи заходів, спрямованих на підтримку молоді та сімей громади, протидію домашньому насильству і торгівлі людьми, які буде реалізовано після визволення території Волноваської МТГ.

У сфері молодіжної, сімейної та гендерної політики значна увага приділяється підвищенню національно-патріотичної свідомості молоді, створенню умов для її розвитку та самореалізації, подоланню гендерної

нерівності, підтримці інституту сім'ї, запобіганню домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

Децентралізація органів державної влади істотно змінила систему управління в Україні. Новоутворені громади стають сильнішими й успішнішими. Одним із пріоритетів розвитку та зміцнення Волноваської міської територіальної громади є підтримка молоді, зміцнення інституту сім'ї, запобігання і протидія домашньому насильству та протидія торгівлі людьми.

Сьогодні молодь є важливою складовою сучасного суспільства, носієм інтелектуального потенціалу та визначальним чинником соціально-економічного прогресу. Будучи наступниками державних традицій, норм культури і моралі, молодь може бути однією з найбільш активних соціальних груп за певних умов. Підтримка молоді в усіх сферах життя має важливе значення для забезпечення суспільного прогресу та інновацій.

Станом на 01.01.2022 року чисельність молоді Волноваської міської територіальної громади становила 14 092 осіб, що складає 39,6 % від загальної кількості населення громади.

Сучасний погляд молоді на життя призводить до виникнення принципово нових сімейних цінностей та норм, що пов'язано із соціальними факторами: рівнем економічної спроможності населення, безробіттям, способом життя та шкідливими звичками.

Сучасна сім'я є найважливішим соціальним середовищем та має надзвичайно важливу роль в розвитку суспільства, виконує економічні, правові, соціальні, етичні функції та є потужним фактором формування демографічного потенціалу.

Станом на 01.01.2022 року у Волноваській міській територіальній громаді проживає 420 багатодітних сімей, в яких виховувалось 1371 дітей. З них 16 % (або 67 сімей) молоді сім'ї, 62 % (або 262 сімей) повні сім'ї.

Домашнє насильство та насильство за ознакою статі є проявами порушень прав людини, передусім права на життя, свободу, особисту безпеку, на повагу до приватного та сімейного життя, дискримінації, а також є основними

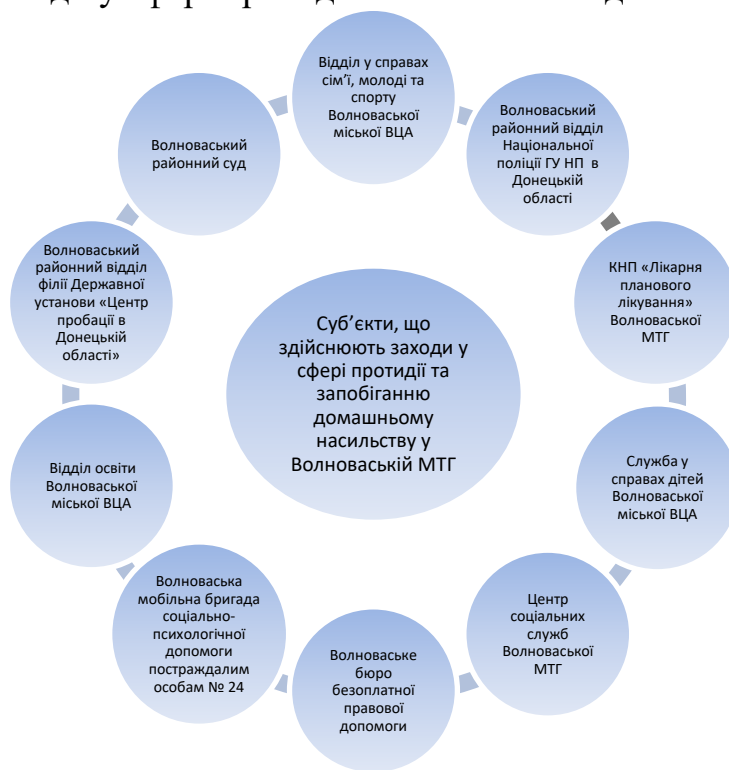
перешкодами забезпечення гендерної рівності. Найбільш вразливими до проявів насильства є жінки та діти. До групи підвищеного ризику потрапляння в ситуацію насильства належать особи з інвалідністю, люди похилого віку, внутрішньо переміщені особи, жінки із сільської місцевості.

Насильство негативно впливає на фізичне та психічне здоров'я постраждалих осіб і може призвести до інвалідності та летальних випадків унаслідок отримання тяжких тілесних ушкоджень, не сумісних із життям, вчинення суїциду.

Протягом останніх років в Україні забезпечено розбудову системи протидії, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі. Постраждалі особи потребують комплексної медичної соціально-психологічної, правової допомоги. Успішність такої допомоги залежить від ефективної організації міжвідомчої взаємодії суб'єктів, які залучені до реагування на факти насильства.

У Волноваській міській територіальній громаді проведено певну роботу в сфері протидії та запобігання домашньому насильству:

1) для забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії визначені суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері протидії та запобігання домашньому насильству:

2) утворено координаційну раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі;

3) визначено відповідальних з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на території Волноваської міської територіальної громади.

Торгівля людьми становить значну суспільну небезпеку. Поширенню цього явища сприяють висока міграційна активність населення, економічні, соціальні та правові чинники, а також інформаційні та психологічні передумови.

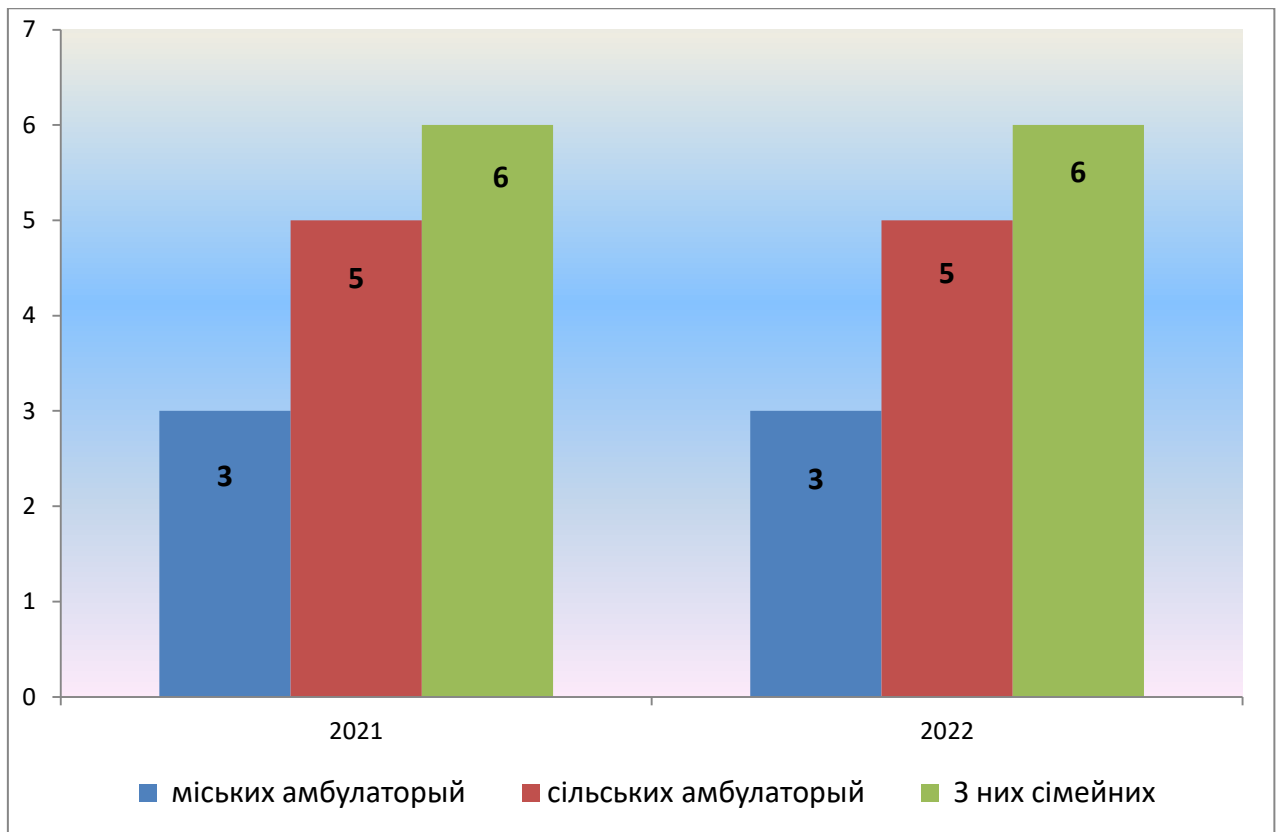
До груп ризику потрапляння в ситуацію торгівлі людьми належать особи з інвалідністю, чоловіки працездатного віку, незаміжні жінки, самотні матері, розлучені особи, молодь, особи, які виховувались у сім'ях зі складними життєвими обставинами.

Для досягнення позитивних змін у сфері протидії торгівлі людьми у Волноваській міській територіальній громаді необхідно підвищити рівень поінформованості населення з питань торгівлі людьми, основних ознак цього явища та засобів його запобігання. Існує гостра потреба збільшення кількості інформаційно-просвітницьких заходів, посиленні взаємодії влади і громадського сектору з цих питань.

Охорона здоров'я

До початку війни в громаді діяли і обслуговували населення такі лікувально-профілактичні заклади: КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Волноваської міської територіальної громади», КНП «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади», КНП «Волноваська центральна районна лікарня», КНП «Волноваська стоматологічна поліклініка».

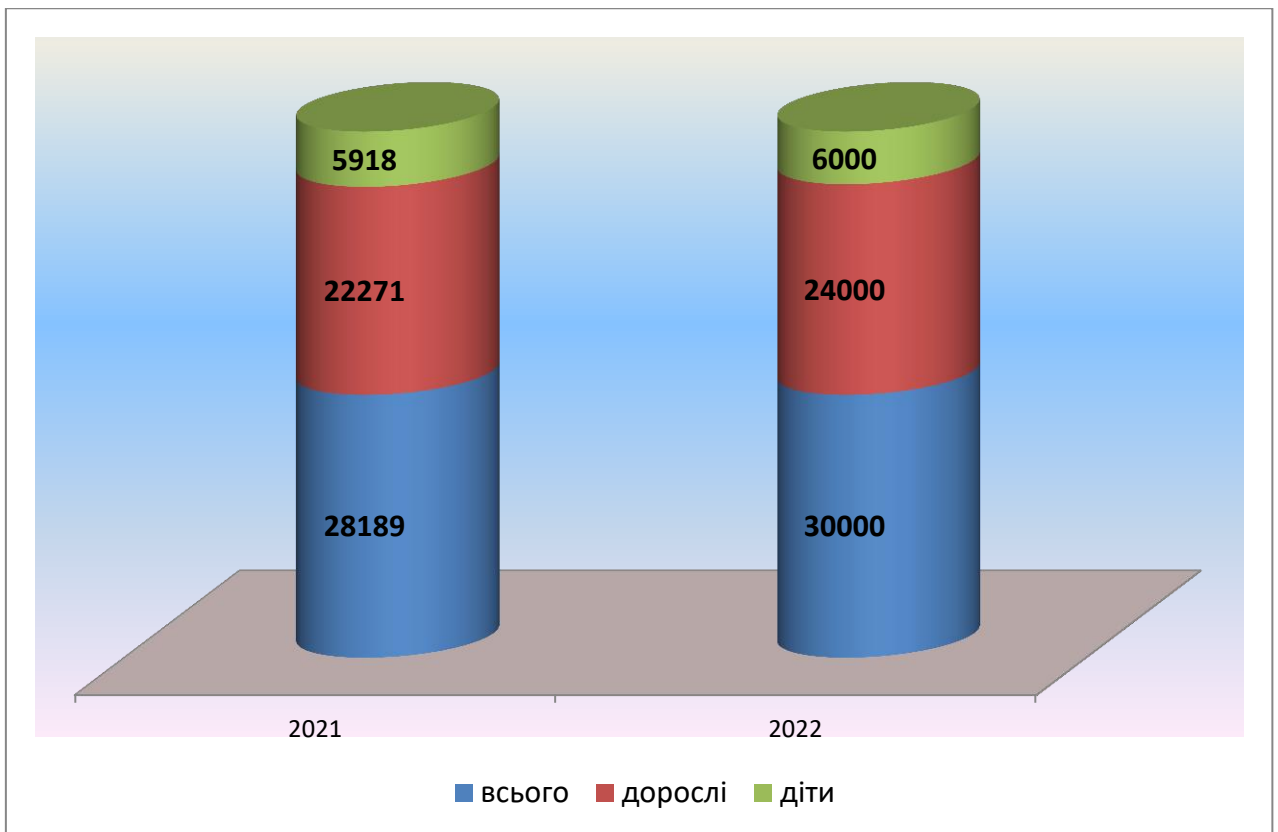
Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Волноваської міської територіальної громади», мав такі структурні підрозділи: 8 амбулаторій, 6 ФАПів і 20ФП:

Фактична забезпеченість населення сільськими лікарськими амбулаторіями на 10 тис. населення - 3 при нормативі - 3, міськими – 1,3 при нормативі-1,75.

Лікарські амбулаторії центру обслуговують населення:

Населення, осіб	2021 факт	сільське	2022 очік.	сільське
всього	28189	6571	30000	6800
дорослі	22271	5478	24000	5500
діти	5918	1093	6000	1300

Всі амбулаторії були укомплектовані медичними кадрами майже на 100 відсотків. Забезпеченість населення громади лікарями загальної практики - сімейними лікарями на 1000 осіб наявного населення на початок 2022 року становила на рівні 0,42.

Особлива увага приділялась підвищенню якості надання медичної допомоги на всіх рівнях (матеріально-технічна база установ, оновлення інфраструктури, наявність кваліфікованих кадрів і фінансова стабільність), підвищенню кваліфікації як лікарів так і середнього медичного персоналу.

Для повного функціонування закладів кошти направлялись на придбання товарів та матеріалів медичного призначення. Здійснювались централізовані заходи з лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет. На 01.01.2022 року безкоштовні ліки отримали 259 осіб, які цього потребують.

КНП «ЦПМСД Волноваської МТГ» приділялась увага заходам охорони здоров'я матері та дитини, особливо в неблагонадійних сім'ях.

Щороку на меднаradі центру сумісно зі службами РДА по справах дітей заслуховується питання «Соціально-правовий захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились в складних життєвих обставинах». Результати профілактичного медичного огляду дітей, виконання загальнодержавної програми «Національний план дій, щодо реалізації конвенції ООН про права дитини» заслухано на меднаradі центру та колегії РДА.

КНП «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади» обслуговувала населення не тільки громади а і Волноваського району, Лікарня збудована у 1968 році, деякі корпуси у 1978 році, знаходилась у

задовільному технічному стані. У лікарні було більше 350 одиниць медичного обладнання, у т.ч. високовартісного.

У серпні 2020 року почався капітальний ремонт головного лікувального корпусу та поліклінічного відділення Комунального некомерційного підприємства "Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади», який планувалось проводити протягом 2020-2022 рр. Фінансування ремонту здійснюється за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку. Станом на 01.01.2022 відсоток будівельної готовності становить 49%.

Основною метою Програми економічного і соціального розвитку охорони здоров'я громади завжди було забезпечення належної якості та доступності первинної медичної допомоги і збереження здоров'я населення. Планування і реалізація програми завжди проводиться за основними стратегічними напрямками.

Фізичне виховання та спорт

За останні 3 роки кількість дітей, які займаються в ДЮСШ залишається стабільною. В 2019 році кількість вихованців складала 1236 осіб, в 2021 році – 1228 осіб. Станом на 01.01.2022 року кількість вихованців ДЮСШ складала 1066 осіб (зменшення обумовлене децентралізацією).

За останні 3 роки відбулось покращення спортивної інфраструктури Волноваської міської територіальної громади. В 2019 році відкрито зал греко-римської боротьби на базі Волноваського ЗЗСО № 3, зал важкої атлетики за адресою: вул. Центральна, 11. В 2020 році побудовані спортивний майданчики зі штучним покриттям в с. Рибинське та футбольний стадіон в м. Волноваха. У 2021 році створено дві спортивні локації «Активні парки» у м. Волноваха.

Це дало можливість покращити спортивні результати нашим вихованцям, а саме: в 2019 році 9 чоловік отримували стипендію за високі спортивні досягнення на всеукраїнських змаганнях, в 2020 році – 12 спортсменів, в 2021 році – 16 спортсменів.

Команди Волноваської громади постійно беруть участь в чемпіонатах та кубках області з різних видів спорту. Спортсмени громади у складі збірних Донецької області беруть участь у Всеукраїнських змаганнях та у складі збірної команди України – у міжнародних змаганнях.

Відділом у справах сім'ї, молоді та спорту сумісно з МО ВФСТ «Колос», ДЮСШ, центром «Спорт для всіх» проводились фізкультурно-масові заходи за місцем проживання та масового відпочинку населення, змагання та спартакіади з різних видів спорту.

Основним пріоритетом на 2023 рік є відновлення матеріально-спортивної бази громади.

Культура

Аналіз соціокультурної ситуації в громаді свідчить, що, не зважаючи на складні економічні умови, вдалося зберегти мережу закладів культури,

кадровий потенціал галузі, забезпечити підтримку аматорського мистецтва, художньої творчості. У Волноваській міській територіальній громаді станом на 01.01.2022 року діяло 30 закладів культури. А саме:

1. Комунальний заклад "Центр культурних послуг Волноваської міської територіальної громади";
2. Ближненський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
3. Бугаський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
4. Валер'янівський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
5. Іванівський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
6. Новоандріївський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
7. Кирилівський клуб ЦКП Волноваської МТГ;
8. Рибінський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
9. Трудівський клуб ЦКП Волноваської МТГ;
10. Творчий Центр культури Волноваської МТГ;
11. Комунальний заклад «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
12. Дмитрівський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
13. Прохорівський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
14. Свободненський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
15. Комунальний заклад "Мистецька школа Волноваської МТГ";
16. Комунальний заклад "Краєзнавчий музей Волноваської МТГ";
17. Музей історії села Валер'янівка відділ Комунального закладу "Краєзнавчого музею Волноваської МТГ";
18. Комунальний заклад "Публічна бібліотека Волноваської МТГ";
19. Бібліотека для дітей Комунальний заклад "Публічна бібліотека Волноваської МТГ";
20. Бугаська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
21. Валер'янівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
22. Дмитрівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
23. Донська міська бібліотека - філія для дітей КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
24. Іванівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
25. Кирилівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
26. Новоандріївська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
27. Прохорівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
28. Рибінська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";

29. Свободненська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";

30. Трудівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ".

Впродовж останніх років робота закладів культури громади спрямовувалась на адаптацію сфери культури до нових соціально-економічних умов. Зусиллями органів місцевого самоврядування вдалося зберегти мережу закладів культури і бібліотек, забезпечити підтримку діяльності аматорських колективів Волноваської міської територіальної громади.

Проте галузь культури є водночас субстанцією глибоких традицій і творення нових стандартів, які останнім часом розвиваються надзвичайно динамічно. Основне завдання культурної спільноти – зберегти і продовжити надбані віками культурні, моральні і духовні цінності та адаптувати їх тривалість в нових умовах, а також створювати сприятливі умови для розвитку нових видів, жанрів, способів і засобів творення культурного продукту, без яких суспільство, нація, кожна окрема людина не можуть мати перспективи.

У зв'язку з розпочавшимися бойовими діями у місті 24.02.2022 року, не було часу для проведення евакуації матеріальних цінностей, документів, печаток закладів культури. Люди змушені були покинути свої населені пункти та виїхати у безпечні міста за для збереження свого життя. На даний час лише Комунальний заклад "Центр культурних послуг Волноваської міської територіальної громади» відновив роботу на підконтрольній території України.

Відсутність достовірної інформації, щодо руйнування будівель закладів культури, знищення матеріальних цінностей не дає можливості оцінити об'єми завданої шкоди.

Головна мета на 2023 рік – відновлення роботи та збереження мережі закладів культури Волноваської міської територіальної громади, зміцнення і модернізація їх матеріально-технічної бази, збереження і розвиток національних обрядів і традицій, охорона пам'яток культури, розвиток творчих здібностей населення громади, створення умов для організації відпочинку для різних верств населення.

Соціальний захист населення

З метою реалізації державної соціальної політики в сфері соціального захисту населення до початку російської агресії в громаді виконувались всі державні програми в частині надання усіх видів соціальних послуг. Спрощена процедура отримання державної допомоги населенню дозволила підвищити ефективність роботи, організувати постійний прийом громадян з питань надання соціальної допомоги. Забезпечено безперервний прийом населення з питань оформлення документів для призначення усіх видів соціальних послуг, компенсацій, пільг, житлових субсидій. Прийом громадян здійснювався відділом «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, в тому числі на віддалених робочих місцях в старостинських округах. Заяви громадян з необхідними документами у паперовому вигляді передавались до управління соціального захисту населення.

Відділом соціального захисту населення Волноваської міської ВЦА приймалися заяви на призначення і виплату за рахунок коштів бюджету Волноваської міської територіальної громади допомоги і компенсацій:

- громадянам, які опинились в складних життєвих обставинах (онкохворим, на оперативне лікування тощо);
- для вирішення соціально-побутових питань, пов'язаних з надзвичайною ситуацією (стихійне лихо, пожежа);
- учасникам бойових дій, в тому числі учасникам антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил та членам сімей загиблих на лікування згідно відповідних медичних документів;
- на поховання осіб, які не досягли пенсійного віку та на момент смерті не працювали, не були зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні (шляхом надання допомоги на поховання особі, яка здійснила поховання незастрахованої особи);
- додаткова соціальна допомога з бюджету Волноваської міської територіальної громади сім'ям з дітьми при народженні дитини.

Чисельність населення громади на 01.01.2022 становила 35564 особи:

Понад 10,5 тис. осіб – одержувачів різних видів соціальної допомоги та житлових субсидій, серед них: 2,7 тис. осіб з інвалідністю, в тому числі діти з інвалідністю – 139 осіб; ветеранів війни – 937 осіб; дітей війни – 2144 осіб; учасників АТО – 492 осіб; ветеранів праці – 2242 особи; 325 багатодітних сімей, в якій виховуються 1083 дітей, 104 дитини сироти та дітей позбавлених батьківського піклування; внутрішньо переміщених осіб – 45300.

239 осіб – одержувачів різних видів компенсаційних виплат, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

937 ветеранів війни та осіб, які користуються пільгами встановленими Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантіях їх соціального захисту»;

80 осіб – пільговики силових структур, які мають право на пільги, згідно Законів України «Про статусу ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про Службу безпеки України», Кодексу цивільного захисту України;

2,3 тис. ветеранів праці, які користуються правом на пільги, встановлені Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці, інших громадян похилого віку в Україні»;

325 – багатодітні сім'ї,

1083 – дитини з багатодітних сімей,

2 – прийомні сім'ї,

75 – дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;

1 – будинок сімейного типу.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб. Внутрішньо переміщеною особою (далі – ВПО) є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Загальний контингент внутрішньо переміщених осіб на 01.01.2022 складав – 45,3 тис. осіб, в тому числі осіб з інвалідністю – 1050, пенсіонерів – 33,9 тис. осіб. Планується, що контингент внутрішньо переміщених осіб залишиться на рівні 2022 року.

З метою підвищення рівня соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в громаді затверджена Програма соціального захисту внутрішньо переміщених осіб на 2022 – 2024 роки.

Програмою передбачені заходи щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб: проведення заходів із медичної, психологічної реабілітації, надання грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, що спричинені соціальним становищем, внаслідок яких особа частково або повністю не має здатності чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя і брати участь у суспільному житті.

Протягом 2022 року видатки на заходи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 125,0 тис. грн.

Підтримка учасників АТО/ООС. Особливої підтримки потребують учасники антитерористичної операції/операції об'єднаних сил України (далі – АТО/ООС) та їх сім'ї. Станом на 01.01.2022 року на обліку перебувало 492 учасника АТО/ООС. З метою підвищення рівня соціального захисту учасників антитерористичної операції (ООС) в громаді затверджена Програма соціального захисту учасників АТО/ООС та членів їх сімей на 2022 – 2024 роки.

Програмою передбачені заходи щодо надання соціальних послуг та здійснення соціального супроводу учасників АТО/ООС та членів їх сімей; надання адресної грошової допомоги на лікування учасників АТО/ООС та членам сімей загиблих (померлих); забезпечення надання гуманітарного одягу, взуття, технічних засобів реабілітації, перукарських послуг на безоплатній основі; забезпечення безкоштовним медикаментозним лікуванням при наданні амбулаторної, стаціонарної та стоматологічної допомоги, у тому числі першочергове безплатне зубопротезування та харчуванням при лікуванні в умовах стаціонару в комунальних підприємствах охорони здоров'я; проведення заходів для сімей учасників АТО/ООС з нагоди Міжнародного дня захисту

дітей, Дня знань, Дня захисника Вітчизни та новорічно-різдвяних свят тощо

Протягом 2022 року видатки на заходи з підтримки учасників АТО/ООС не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 286,0 тис. грн.

Організація оздоровлення та відпочинку дітей. Одним із основних напрямків діяльності відділу соціального захисту населення Волноваської міської військово-цивільної адміністрації є оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми.

Загальна чисельність дітей (від 7 до 18 років), які мають право на оздоровлення та відпочинок у Волноваській міській територіальній громаді станом на 01.01.2022 року складала 4228 дітей, в тому числі 2578 дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

З метою підвищення рівня соціальної уваги та підтримки дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми, на 2022 рік була затверджена Програма оздоровлення та відпочинку дітей Волноваської міської територіальної громади. Фінансування Програми з бюджету громади на 2022 рік передбачалось в розмірі 900,0 тис. грн.

Протягом 2022 року заходи з організації оздоровлення та відпочинку дітей не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 900,0 тис. грн. для оздоровлення 56 дітей.

Соціальний захист осіб з інвалідністю. Питання соціального захисту осіб з інвалідністю завжди були та залишаються пріоритетними. Багато уваги приділяється поліпшенню ситуації в сфері соціальної матеріальної підтримки.

Особлива увага приділяється вирішенню проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями, в тому числі осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю.

З метою підвищення рівня соціального захисту осіб з інвалідністю в громаді затверджена Програма соціального захисту осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю на 2022 – 2024 роки.

Програмою передбачені заходи щодо надання матеріальної допомоги на лікування тяжких захворювань (онкологічних, оперативних втручань тощо); надання пільг з оплати житловокомунальних послуг та на придбання твердого палива і скрапленого газу особам з інвалідністю по зору (1,2 груп та дітей з інвалідністю по зору до 18-ти років; компенсаційні виплати особам з інвалідністю на бензин, ремонт, технічне обслуговування автомобілів, мотоциклів і на транспортне обслуговування (два рази на рік); забезпечення безоплатного підключення домогосподарств у сільській місцевості до ширококутного доступу до Інтернету та звільнення від абонплати; забезпечення інклюзивної освіти на всіх рівнях в місцях свого проживання;

забезпечення осіб та дітей з інвалідністю безоплатним доступом до спортивних споруд (спортивних залів) для організації тренувального процесу та занять спортом; забезпечення осіб та дітей з інвалідністю технічними засобами реабілітації (відповідно до медичних рекомендацій згідно з діючим законодавством) з Пункту прокату територіального центру соціального обслуговування; надання послуги перевезення «Соціальне таксі» для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, порушення зору, інтелектуальні та психічні порушення; проведення аудиту об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури на предмет їх доступності для мало мобільних груп населення.

В Волноваській міській територіальній громаді створений комітет доступності, основною метою роботи якого є планування та виконання робіт щодо усунення бар'єрів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури громади. Облаштовано пандусами, поручнями та кнопкою виклику амбулаторії, клуби дозвілля, об'єкти торгівлі громади з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп.

Протягом січня – лютого 2022 року 5 осіб з інвалідністю отримали матеріальну допомогу на суму 25,0 тис. грн.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 415,0 тис. грн.

Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Контингент громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи станом на 01.01.2022 складав 239 осіб, у тому числі:

- 1 категорії – 111 осіб;
- 2 категорії – 60 осіб;
- 3 категорія – 23 особи;
- діти – 11 осіб;
- 22 дружини померлого громадянина з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою.

З метою соціального захисту зазначеної категорії громадян затверджена Програма соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи на 2022 – 2024 роки.

Програмою передбачені заходи щодо надання матеріальної допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи на лікування тяжких захворювань (онкологічних, оперативних втручань тощо); виплата компенсації за пільговий проїзд один раз на рік до будь-якого пункту України і назад автомобільним або повітряним, або залізничним, або водним транспортом; забезпечення пільгового медичного обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; виплата матеріальної допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо.

Протягом 2022 року видатки на заходи соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 150,0 тис. грн.

Фінансова підтримка окремих категорій громадян за рахунок коштів місцевого бюджету. За рахунок коштів місцевого бюджету на 2022 рік було затвердженні наступні Програми та відповідні заходи:

- Програма соціального захисту ветеранів праці, осіб похилого віку, малозабезпечених та інших осіб, які опинились в складних життєвих обставинах на 2022 – 2024 роки. Програмою передбачені заходи щодо надання матеріальної допомоги на лікування тяжких захворювань (онкологічних, оперативних втручань тощо); виплата щомісячних стипендій особам, яким виповнилося 100 і більше років; надання матеріальної або натуральної допомоги до Міжнародного дня ветерана та Дня особи похилого віку; допомога на поховання осіб, які не досягли пенсійного віку та на момент смерті не працювали, не були зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні шляхом надання допомоги на поховання особі, яка здійснила поховання незастрахованої особи, матеріальна допомога в натуральній формі у вигляді дров особам похилого віку тощо. Протягом січня – лютого 2022 року 3 особи, які опинились в складних життєвих обставинах громади отримали матеріальну допомогу на суму 12,0 тис. грн.

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 417,9 тис. грн.

- Програма виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі на 2022 рік. На 2022 рік на реалізацію програми заплановані видатки з бюджету громади в сумі 450,0 тис. грн. За січень – лютий 2022 року компенсацію отримали 27 осіб на суму 55,0 тис. грн

На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 470,0 тис. грн.

- Програма виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі на 2022 рік. Протягом 2022 року видатки на виконання Програми не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади. На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 300,0 тис. грн.

- Програма додаткової соціальної допомоги з бюджету Волноваської міської територіальної громади сім'ям з дітьми при народженні дитини на 2022 рік. За січень – лютий 2022 року допомогу отримали 5 осіб на суму 25,0 тис. грн. На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 630,0 тис. грн.

- Програма соціального захисту ветеранів II Світової війни та учасників бойових дій на території інших держав на 2022 – 2024 роки. Програмою передбачені заходи щодо забезпечення безкоштовним медикаментозним лікуванням при наданні амбулаторної, стаціонарної та стоматологічної допомоги, у тому числі першочергове безплатне зубопротезування та харчуванням при лікуванні в умовах стаціонару в комунальних підприємствах охорони здоров'я; виплати матеріальної допомоги до Дня Перемоги, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав; забезпечення технічними засобами реабілітації (відповідно до медичних рекомендацій згідно з діючим законодавством) з Пункту прокату територіального центру соціального обслуговування тощо. На 2022 рік на реалізацію програми заплановані видатки з бюджету громади в сумі 230,0 тис. грн. Протягом січня – лютого 2022 року видатки склали 15,0 тис грн. - до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав матеріальну допомогу отримали 5 учасників бойових дій та двоє батьків загиблих. На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 270,0 тис. грн.

- Програма компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян на 2022 рік. На 2022 рік на реалізацію програми заплановані видатки з бюджету громади в сумі 1500,0 тис. грн. Протягом 2022 року зазначені заходи не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади. На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 1500,0 тис. грн.

- Програма влаштування осіб похилого віку та осіб з інвалідністю до стаціонарних відділень територіальних центрів. На 2022 рік на реалізацію програми заплановані видатки з бюджету громади в сумі 200,0 тис. грн. Протягом 2022 року зазначені заходи не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади. На 2023 рік на реалізацію Програми заплановані видатки з бюджету громади в сумі 200,0 тис. грн.

- Програма соціального захисту бездомних осіб на 2021 – 2023 роки. Програмою передбачені заходи щодо забезпечення гарячими напоями та продуктами харчування громадян, які опинилися в складних життєвих обставинах в осінньо-зимовий період; забезпечення бездомних осіб та осіб, звільнених з місць позбавлення волі, одягом та взуттям, який був у вжитку; здійснення лікувально-профілактичних заходів, у тому числі з питань профілактики ВІЛ-інфекції, коронавірусної інфекції COVID-19 та туберкульозу; сприяння в оформленні документів громадянам без визначеного місця проживання та реєстрації місця перебування тощо. На 2023 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 70,0 тис. грн.

Надання соціальної підтримки під час воєнного стану.

Певна кількість населення громади, в тому числі і вразливі верстви населення (особи з інвалідністю, особи похилого віку, пільгові категорії населення тощо) були евакуйовані або перемістилася самостійно до інших

областей країни, а також за кордон. За місцем тимчасового проживання вони отримують відповідну державну допомогу та гуманітарну допомогу від недержавних та закордонних організацій.

Спеціалістами Волноваської міської ВЦА постійно проводиться широка інформаційно-роз'яснювальна робота щодо змін в чинному законодавстві, які стосуються сфери діяльності відділу, шляхом оприлюднення інформації (сайт Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сайт відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сторінка Волноваської міської військово-цивільної адміністрації в мережі Фейсбук).

Завдяки співпраці з ПРООН, Донецькою облдержадміністрацією та благодійними організаціями в місті Покровськ Донецької області, розпочато роботу гуманітарного ХАБу з надання допомоги жителям Волноваської міської територіальної громади, які через широкомасштабну російську агресію були вимушені покинути свої домівки.

Там внутрішньо переміщені особи можуть безкоштовно отримати інформаційну, консультативну та первинну правову допомогу, зареєструватися на отримання гуманітарної допомоги (продуктових та гігієнічних наборів).

На сьогоднішній час надано біля 4,5 тис. продуктових наборів.

Надання населенню державних соціальних допомог, пільг та субсидій. Проводилась інформаційно – роз'яснювальна робота щодо Порядку призначення і надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг усіх видів державної соціальної допомоги, компенсацій та пільг тощо, шляхом розміщення відповідної інформації на веб-ресурсах громади (сайт Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сайт відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сторінка Волноваської міської військово-цивільної адміністрації в мережі Фейсбук).

Надання соціальних послуг. В територіальній громаді функціонували 3 установи, які надавали соціальні послуги відповідним групам населення та роботу яких планується поновити.

№ з/п	Найменування суб'єкта-надавача соціальних послуг
1.	Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Волноваської міської територіальної громади
2.	Центр соціальних служб Волноваської міської територіальної громади
3.	Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Волноваської міської територіальної громади

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Волноваської міської територіальної громади є бюджетною установою соціального захисту, заснованою для надання соціальних послуг, спрямованих на задоволення потреб осіб, які перебувають в

складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, в умовах тимчасового або денного перебування.

Основними завданнями Терцентру є:

1. Виявлення громадян, які потребують надання соціальних послуг, формування електронної бази даних таких громадян, визначення (оцінювання) їх індивідуальних потреб у наданні соціальних послуг.

2. Установлення зв'язків з підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності, фізичними особами, родичами громадян, яких обслуговує Терцентр, з метою сприяння в наданні соціальних послуг громадянам.

3. Забезпечення якісного надання громадянам, які перебувають у складній життєвій ситуації і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, таких соціальних послуг:

- догляд вдома;
- соціальна адаптація;
- представництво інтересів;
- консультування;
- натуральна допомога;
- надання в користування необхідних технічних та інших засобів реабілітації.

4. Терцентр також сприяє бездомним особам в отриманні паспорту, інших документів, оформленні різних видів допомоги та пенсії, реєстрації місця перебування, надає допомогу у поселенні до інтернатних установ системи соціального захисту, відновленні документів, у відновленні майнових та житлових прав.

На виконання завдань, визначених положенням про діяльність Терцентру, створені структурні підрозділи:

- відділення денного перебування;
- відділення соціальної допомоги вдома;
- відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги;
- сектор обліку бездомних громадян при відділенні денного перебування .

Згідно із штатним розписом в Терцентрі станом на 01.01.2022 року працювало 45 осіб, серед яких: 8 осіб адміністративно-господарського персоналу; 37 осіб – у відділенні соціальної допомоги вдома; 2 особи – у відділенні денного перебування; 4 особи – у відділенні організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

Протягом січня – лютого 2022 року послуги отримали 160 осіб. З числа отримувачів соціальних послуг:

- 119 осіб – громадяни похилого віку,
- 33 – особи з інвалідністю,
- 8 – внутрішньо переміщені особи (далі - ВПО).

В рамках діяльності «Університету третього віку» у 2022 році організовано та проведено 3 заходи.

Центр соціальних служб Волноваської міської територіальної громади є

бюджетною неприбутковою установою, що проводить соціальну роботу із сім'ями, дітьми та молоддю, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, і надає їм соціальні послуги.

Основними завданнями ЦСС є: проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми; надання особам і сім'ям з дітьми комплексу соціальних послуг відповідно до їх потреб з метою подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин.

ЦСС надавав соціальні послуги відповідно до державних стандартів соціальних послуг, зокрема:

- соціального супроводу;
- консультування;
- соціальної профілактики;
- соціальної інтеграції та реінтеграції;
- соціальної адаптації;
- кризового та екстреного втручання;
- представництва інтересів;
- посередництва (медіації);
- інформування;
- догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних.

Відповідно до визначених завдань ЦСС Волноваської МТГ:

1) здійснює заходи щодо:

запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей, упровадження новітніх соціальних технологій, спрямованих на недопущення, мінімізацію чи подолання складних життєвих обставин;

виявлення отримувачів соціальних послуг та ведення їх обліку;

соціальна та психологічна адаптація дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа з метою підготовки до самостійного життя, організації наставництва;

2) проводить оцінювання потреб осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах у соціальних послугах, визначає методи соціальної роботи, забезпечує психологічну підтримку.

3) надає соціальні послуги відповідно до державних стандартів соціальних послуг.

Згідно зі штатним розписом ЦСС Волноваської МТГ станом на 01.01.2022 року працювало 16 осіб, серед яких: 4 особи адміністративно-господарського персоналу; 12 осіб служби соціальної роботи у громаді.

Протягом січня – лютого 2022 року послуги отримали:

- соціальної профілактики – 28 осіб;
- соціального інформування – 21 особа;
- соціального консультування – 20 осіб;
- соціального супроводу – 7 осіб;

Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Волноваської

міської територіальної громади - реабілітаційна установа, цільовим призначенням якої є здійснення комплексу реабілітаційних заходів, спрямованих на створення умов для всебічного розвитку дітей з інвалідністю, та дітей віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності.

Метою діяльності Центру є надання можливості дітям досягти максимальної самостійності, розвинути їхні здібності, побутові і соціальні вміння для найбільш повної інтеграції у життя сім'ї, громади і суспільства за допомогою прогресивних методів навчання, фізичної, психологічної, педагогічної, соціальної реабілітації та трудової орієнтації.

Центр забезпечує:

1. Створення умов для зменшення та подолання фізичних, психічних, інтелектуальних і сенсорних порушень, запобігання таким порушенням, коригування порушень розвитку, формування та розвиток основних соціальних і побутових навичок.
2. Створення умов для запобігання та недопущення дискримінації дітей, зокрема шляхом забезпечення розумного пристосування.
3. Проведення комплексу заходів з ранньої, соціальної, психологічної, фізичної, психолого-педагогічної реабілітації, побутової реабілітації, медичного супроводу. Реабілітаційні заходи проводяться виключно на підставі індивідуальних планів реабілітації дітей, складених, зокрема, з метою реалізації індивідуальних програм реабілітації, із залученням до участі в цьому процесі дітей і (в разі потреби) їхніх батьків або законних представників.
4. Розвиток навичок автономного проживання дітей в суспільстві з необхідною підтримкою, формування стереотипів безпечної поведінки, опанування навичок захисту власних прав, інтересів і позитивного сприйняття себе та оточуючих.
5. Підготовку батьків або законних представників дітей з інвалідністю до продовження (в разі потреби) реабілітаційних заходів поза межами Центру.

Згідно із штатним розписом в Центрі станом на 01.01.2022 року фактично працювало 8 осіб, серед яких: 1 особа адміністративного персоналу; 1 особа – у відділі господарського обслуговування Центру; 6 фахівців у відділенні психолого - педагогічної реабілітації та фізичної реабілітації.

Протягом січня – лютого 2022 року послуги отримали – 10 дітей.

Кожній дитині відповідно до її індивідуальної програми розвитку після проведення діагностичного дослідження затверджувався індивідуальний план реабілітації за напрямками: соціальна реабілітація, психолого-педагогічна реабілітація, фізична реабілітація.

У разі потреби діти з інвалідністю, які тимчасово перебувають у Центрі, забезпечувались на безоплатній основі транспортними послугами.

Фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі. Соціальні послуги з догляду надаються також фізичними особами на непрофесійній основі без провадження

підприємницької діяльності за рахунок коштів бюджету Волноваської міської територіальної громади відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 859 «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі». Такі послуги фізичні особи можуть надавати особам із числа членів своєї сім'ї, які спільно з ними проживають та є:

- особами з інвалідністю I групи;
- дітьми з інвалідністю;
- громадянами похилого віку з когнітивними порушеннями;
- невиліковно хворими, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися;
- дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які є хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня;
- дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги.

На 2023 рік планується реалізація Програми виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі в сумі 470,0 тис. грн. та реалізація Програми виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі в сумі 300,0 тис. грн.

З метою реалізації положень щодо забезпечення надання соціальних послуг, організації та проведення роботи з визначення потреб населення Волноваської міської територіальної громади у соціальних послугах протягом січня – березня 2023 року заплановано створення відповідних робочих груп, проведення зовнішньої оцінки якості соціальних послуг та визначення потреб населення Волноваської міської територіальної громади у соціальних послугах.

Наслідки військової агресії російської федерації та заходи, пов'язані з їх усуненням. Повномасштабне військове вторгнення Росії та інтенсивні бойові дії, що тривають в Україні з 24 лютого 2022р., завдали потужного удару по всіх ланках економічної, соціальної, гуманітарної системах громади. Воєнна ескалація призвела до значної кількості випадків смерті, поранень, масового переміщення цивільних осіб, у т.ч. дітей, до пошкодження соціальної, транспортно-логістичної, інженерної інфраструктури громади, а також серйозних руйнувань і пошкодження цивільної інфраструктури та житлових будинків. Допомоги потребують значна кількість людей, бо всі населені пункти громади розташовані в зоні активних бойових дій та опинились в тимчасовій окупації.

Вирішення нагальних завдань — створення умов для своєчасного та оперативного реагування на потреби забезпечення заходів територіальної

оборони, допомога постраждалому цивільному населенню і повноцінне функціонування систем життєдіяльності громади в умовах війни.

Для вирішення нагальних потреб громадян необхідне відновлення електропостачання і теплопостачання, до населених пунктів громади де відсутні колодязі та свердловини – підвіз питної води, надання матеріальної та натуральної гуманітарної допомоги із залученням місцевих та міжнародних гуманітарних організацій тощо.

Протягом лютого – березня 2022 року проводилась евакуація цивільного населення з громади.

Одним із основних завдань соціально-економічної політики держави є забезпечення ефективного функціонування системи пенсійного забезпечення.

Очікувана в 2022 році загальна кількість пенсіонерів, які отримують пенсію, складає 44,4 тис. осіб, що становить 85,5% до відповідного показника 2021 року. Плануєма кількість пенсіонерів в 2023 році – 46,8 тис. осіб (дані наведені по Волноваському району взагалі). Середньомісячний розмір пенсії становить 4624,24 грн. Очікуваний розмір пенсії в 2023 році – 4869,33 грн, очікуване зростання проти 2022 року становитиме – 105,3%.

На сьогодні в системі Пенсійного фонду працює система, яка надає змогу обслуговувати громадян незалежно від місця проживання і реєстрації особи. Працює особистий кабінет користувача веб-порталу. Управлінням розпочато впровадження нової системи «Автоматичне призначення пенсій», постійно проводиться реєстрація користувачів на веб-порталі.

Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

До початку військового вторгнення російської федерації у Волноваській міській територіальній громаді активно проводилась робота, направлена на практичну реалізацію основних напрямків покращення становища дітей в громаді, забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в прийомні сім'ї, виявлення та викорінення такого негативного явища, як дитяча бездоглядність, вчинення дітьми правопорушень.

На первинному обліку в Службі у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації станом на 01.01.2022 року перебувало 98 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

З часу створення Служби у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації передано під опіку 3 дитини-сироти та дітей, позбавлених батьківського піклування. Станом на 01.01.2022 року у Волноваській міській територіальній громаді функціонувало 2 прийомні сім'ї, в яких виховується 1 дитина, позбавлена батьківського піклування та 1 особа з числа дітей, позбавлених батьківського піклування та 1 дитячий будинок сімейного типу в якому виховувалось 8 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Під контролем служби у справах дітей райдержадміністрації, органів місцевого самоврядування знаходиться питання отримання опікунами пенсій у разі втрати годувальника, аліментів, державної допомоги на дітей, які перебувають під опікою та піклуванням, закріплення житла та майна за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

Відповідно до Закону України «Про захист суспільної моралі», з метою соціально-правового захисту дітей, їх життя та здоров'я, попередження правопорушень, дитячої бездоглядності, вживання спиртних напоїв та наркотичних речовин, втягнення дітей у діяльність з виробництва й обігу продукції сексуального чи еротичного характеру і проведення видовищних заходів, попередження пропаганди насильства, жорстокості серед дітей, перебування дітей уночі без нагляду дорослих в закладах, які надають послуги інтернету, відсутності необхідних дозвільних документів на здійснення комп'ютерних послуг, недопущення використання дитячої праці за відсутністю ознак трудових відносин, Службою у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, працівниками Волноваського відділу головного управління національної поліції України в Донецькій області проводились рейди «Підліток» та «Бродяга».

З метою надання консультацій, методичної допомоги батькам та мешканцям району, попередження правопорушень, дитячої бездоглядності, безпритульності, негативних проявів в дитячому середовищі, в рамках пересувного мобільного консультпункту, працівниками Служби у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації проводились лекції та індивідуальні бесіди для дітей в навчальних закладах району.

На території Волноваської міської територіальної громади станом на 01.01.2022 року зареєстровано 14 дітей, що виховуються в 20 сім'ях, які опинились в складних життєвих обставинах.

З метою збереження біологічної сім'ї, спеціалісти Служби у справах дітей, центру соціальних служб надавали допомогу у вирішенні питання реєстрації народження дітей, консультації з оформлення державної допомоги сім'ям з дітьми, постановки на облік до районного центру зайнятості, стягнення аліментів з батьків, направляють батьків, які схильні до вживання спиртних напоїв до лікаря-нарколога для проходження курсу лікування надають допомогу в оздоровленні дітей із сімей, які опинились у складних життєвих обставинах.

Станом на 01.01.2022 року Службою у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, при проведенні профілактичної роботи, для покращення мікроклімату в сім'ї, з метою лікування від алкогольної залежності до районного наркодиспансеру направлено 4 батьків.

Відповідно Програми забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на території Волноваської міської територіальної громади у 2022 році планувалось придбання 4 благоустроєних квартир для дітей-сиріт, дітей, позбавлених

батьківського піклування, та осіб з їх числа на умовах співфінансування (50/50) з місцевого та обласного бюджетів на суму 500,0 тис.грн.

Робота була спрямована на підвищення ефективності соціально-правового захисту дітей зазначеної категорії, забезпечення прав дітей на виховання в сімейному оточенні.

Безпека населення і територій громади

Волноваська міська територіальна громада має інфраструктуру аграрно-промислового виробництва. На території громади знаходяться 63 потенційно-небезпечних об'єкта, з них: 1 хімічно - небезпечний об'єкт: Філія Державної установи «Державний науково-дослідний і проектний інститут основної хімії» хіміко-металургійний завод, який розташований на території селища Донське та з південної сторони Волноваської міської територіальної громади розташована Великоанадольська фільтрувальна станція, яка знаходиться на території Ольгинської селищної територіальної громади.

Головними об'єктами життєзабезпечення громади є:

Джерелами електроживлення Волноваської міської територіальної громади – мережі Волноваського РЕМ ПАТ «ДТЕК Донобленерго», газопостачання – Докучаєвське відділення Красноармійського управління газифікації та газопостачання, водопостачання – мережі Волноваського ВУВКГ «Компанія «Вода Донбасу». Послуги вивозу побутового сміття та санітарного очищення населених пунктів надають МКП «Міськкомунгосп» та КП № 3."

Захист населення і територій Волноваської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій характеризується наявністю розгалуженої системи автомобільного та залізничного сполучення.

Значних змін зазнав стан в галузі захисту населення і території від надзвичайних ситуацій від бойових дій, які відбуваються з 24 лютого 2022 року, внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

В результаті бойових дій у Волноваській міській територіальній громаді частково або повністю було пошкоджено близько 75% житлових будинків та 60% об'єктів соціальної сфери. (Після звільнення території громади буде проведено детальніше обстеження усіх будинків та об'єктів).

На значних територіях залишилися не вилученими та не розмінованими боєприпаси та вибухонебезпечні предмети. Значно погіршений стан із централізованим електро-, газо- водопостачанням, населення та стан автомобільних доріг.

В даній обстановці першочерговим завданням є підвищення стану готовності Волноваської міської військово-цивільної адміністрації до недопущення або усунення наслідків надзвичайних ситуацій воєнного стану. Основні зусилля Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, підрозділів ДСНС зосереджені на комплексному підході до захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Проводиться робота по вивченню ситуації щодо розмінування територій, ремонт пошкоджених будівель, автодоріг. У випадках аварійних ситуацій в

системі централізованого водопостачання заплановано підвіз технічної та питної води до населення і об'єктів соціальної сфери, а також забезпечення гуманітарною допомогою найбільш вразливих верств населення (ліхтарі, паливо, свічки). Створення тимчасових пунктів обігріву, пересувних лазень та встановлення генераторів для підзарядки мобільних та електричних пристроїв.

Також, одне із актуальних завдань – укриття населення в спорудах цивільного захисту. Для цього проведено облік неушкоджених укриттів для подальшого обстеження на предмет готовності за призначенням.

Основними пріоритетами на 2023 рік є створення та корегування обліку зруйнованого житла та об'єктів соціальної сфери для подальшого відновлення, перевірка готовності захисних споруд цивільного захисту населення, продовження роботи щодо визначення земель, які потребують першочергового розмінування, участь і координація в організації розмінування територій, координація роботи по забезпеченню постійної готовності органів управління та залучення сил і засобів при введенні надзвичайного стану в особливий період, зосередження зусиль Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, підрозділів ДСНС, їх матеріальних і фінансових ресурсів в комплексному підході до захисту населення і території громади.

В громаді активно діяли громадські організації, які різняться за напрямками діяльності, серед них: профспілкові організації, молодіжні організації, дитячі, жіночі, об'єднання ветеранів та інвалідів, оздоровчі та фізкультурно-спортивні об'єднання, волонтерські та інші організації.

З питань надання соціальної підтримки населенню Волноваська міська територіальна громада та надавачі соціальних послуг активно співпрацюють з недержавними організаціями.

Основні форми співробітництва місцевих громадських організацій – проведення спільних заходів з відзначення визначних дат, надання натуральної допомоги вразливим мешканцям громади (продуктові набори, ліки, засоби гігієни), реалізація спільних проектів із залученням позабюджетного фінансування для надання соціальної підтримки.

Більшість місцевих організацій досвідчені, активно залучають донорське фінансування для розвитку соціальних послуг у громаді.

Разом з тим, координація спільних зусиль у цьому напрямку та співпраця з органами влади потребує удосконалення.

Охорона навколишнього природного середовища.

Волноваська міська територіальна громада була і залишається громадою, де поряд з високою концентрацією виробництва, транспортної інфраструктури, в поєднанні з високою щільністю населення, спостерігається значне навантаження на біосферу. На території Волноваської МТГ знаходяться підприємства по переробці сільськогосподарської сировини та виробництва будівельних матеріалів, підприємства автомобільного і залізничного

транспорту. Забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів та збільшення площі земель з високою концентрацією відходів виробництва настільки зросло, що потребує корінних змін у ставленні до екологічних проблем.

На частині території Волноваської територіальної громади ще з 2014 року періодично відбувались надзвичайні події, пов'язані із застосуванням бойової або летальної зброї, наслідками чого є жертви серед цивільного населення, руйнування інфраструктури, житлових будинків. Тому питання екологічної безпеки є критичним та потребує негайного реагування з боку усіх зацікавлених сторін та громадськості. Екологічні проблеми, посилені військовою агресією, негативно впливають на всі сфери суспільного життя – соціальну, економічну, гуманітарну, політичну.

Унаслідок впливу, що його чинять військова техніка, вибухи та згорання боєприпасів, значного забруднення зазнають ґрунти, що потребуватимуть рекультивації та відновлення. Лісові пожежі та незаконні рубки спричиняють втрату лісових масивів та лісозахисних насаджень, завдається шкода об'єктам природно-заповідного фонду, порушується баланс екосистем.

Важливою проблемою на території громади, яка потребує негайного вирішення, залишається поводження з твердими побутовими відходами. Хаотичне складування ТПВ без розділення за класами небезпеки створює додаткове навантаження на довкілля. Крім того, нерозвинутість напрямків підприємницької діяльності з отримання корисних компонентів після переробки та утилізації відходів значно гальмує процес втілення роздільного складування ТПВ на території району.

Військові дії, зокрема, посилили проблему поводження з відходами. До традиційного побутового сміття додалися залишки військової техніки, будівель, споруд та елементів інфраструктури, утилізація яких вимагає додаткових потужностей і неможлива без попереднього ретельного розмінування території і очищення її від боєприпасів.

Головна мета на 2023 рік - безпечна утилізація залишків військової техніки, зруйнованих будівель, споруд та елементів інфраструктури, впровадження раціонального використання і зберігання відходів виробництва та побутових відходів на території громади. До розділу «Екологічна безпека та збалансоване природовикористування» Програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2023 рік включено захід із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів, з передбаченим фінансуванням у сумі 323,0 тис.грн. за рахунок коштів місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища.

Основними пріоритетами на 2023 рік є відновлення водопровідно-каналізаційних мереж та систем очищення побутових стічних вод; проведення розмінування та рекультивації порушених внаслідок ведення бойових дій та антропогенного впливу земель і повернення їх у первісному стані власникам; проведення комплексу заходів щодо екологічно безпечної утилізації залишків військової техніки, зруйнованих будівель, споруд та елементів інфраструктури

та втілення роздільного збору твердих побутових відходів; відновлення екологічного стану та збільшення кількості об'єктів ПЗФ.

Очікуваним результатом реалізації політики у сфері охорони навколишнього природного середовища Волноваської міської територіальної громади на 2023 рік є мінімізація руйнівних наслідків ведення активних бойових дій та відновлення екологічного стану громади, створення необхідних умов для екологічно безпечного функціонування інфраструктурних об'єктів, які мають вплив на довкілля з метою запобігання виникнення аварійних, надзвичайних ситуацій з екологічними наслідками, оздоровлення загального стану навколишнього природного середовища громади.

Аналіз основних показників та тенденцій соціально-економічного розвитку громади є основою для визначення пріоритетів, цілей, проєктів і заходів, які будуть спрямовані на вирішення проблемних питань у 2023 році.